Ministeriet for Grøn Trepart
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Vejledning om tilskud til 20-årig fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder 2025

Januar 2025

Vejledning om tilskud til 20-årig fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder 2025

Denne vejledning er udarbejdet af
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
i januar 2025

Foto: Skyfish
© Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@lbst.dk
www.lbst.dk

ISBN: xxxxx

Indhold

1. Velkommen ... 5
1.1 Introduktion ... 5
1.2 Nyt siden sidst ... 5
1.3 Du kan søge om udbetaling af tilskud for den resterende tilsagnsperiode ... 5
1.3.1 Hvad sker der, hvis jeg ikke søger om udbetaling af restbeløbet? ... 6
1.3.2 Hvad kan jeg gøre, hvis mit tilsagn er begyndt 1. september 2021 eller 2022? ... 6
1.3.3 Hvad gør I, hvis det er forpagter, der er tilsagnshaver? ... 6
1.3.4 Hvordan søger du udbetaling af restbeløb? ... 6
1.3.5 Har du også et plejegræs-tilsagn på arealet? ... 6
1.3.6 Bliver dit areal stadigvæk kontrolleret? ... 6
1.3.7 Hvad med skatten ... 7
1.4 Formål med ordningen ... 7
1.5 Hvem gælder vejledningen for? ... 7
1.6 Vigtige datoer og frister ... 7

2. Hvem kan søge udbetaling? ... 8
2.1 Hvad giver vi tilskud til? ... 8
2.2 Hvilke arealer er tilskudsberettigede? ... 8

3. Tilskuddets størrelse ... 9
3.1 Tilskud til § 3-arealer ... 10

4. Hvilke betingelser skal dit areal leve op til? ... 11
4.1 Bestemmelser i den tinglyste servitut for projektområdet ... 11
4.1.1 Våd-, lavbundsområde eller område med naturlige vandstandsforhold ... 11
4.1.2 Omlægning og dyrkning af afgrøder ... 11
4.1.3 Skov ... 11
4.1.4 Gødskning ... 11
4.1.5 Brug af plantebeskyttelsesmidler ... 11
4.1.6 Jordforbedringsmidler (gælder kun vådområde- og lavbundsprojekter) ... 11
4.1.7 Tilskudsfodring ... 11
4.1.8 Erosion (gælder kun våd- og lavbundsområder) ... 12
4.1.9 Adgang til arealet i forhold til kontrol ... 12
4.2 Information om tilsagn på din erhvervsmæssige hjemmeside ... 12

5. Hvilke andre generelle betingelser gælder for tilsagnet? ... 13
5.1 Tinglysning ... 13
5.2 Du skal være ejer eller forpagter ... 13
5.3 Du skal søge udbetaling hvert år ... 13
5.4 Du skal opbevare skatte-, moms- og driftsregnskaber ... 13

6. Når du skal anmode om udbetaling ... 14
6.1 Frist for at anmode om udbetaling ... 14
6.2 Sådan anmoder du om udbetaling af tilskud ... 14
6.3 Udbetalingskonto ... 15
6.4 Nyt CVR-nummer ... 15

6.5 Oplysninger til SKAT ... 15
6.6 Loft over tilskud ... 15

7. Kombination med andre ordninger ... 17
7.1 Grundbetaling ... 17
7.1.1 Grundbetaling til projektarealer ... 17
7.1.2 GLM 10 – mindstekrav om 4 pct. ikke-produktive elementer ... 17
7.1.3 Undtagelse fra 4 pct. kravet ... 17
7.1.4 Du kan opfylde 4 pct. kravet med hele marker og småbiotoper ... 18
7.2 Pleje af græs- og naturarealer ... 19
7.3 Bioordninger ... 19

8. Kontrol og sanktion ... 20
8.1 Høringsbreve ... 20
8.2 Kontrol i forhold til markblokke ... 20
8.3 Administrativ kontrol ... 20
8.4 Kontrol på stedet ... 21
8.5 Overtrædelser af betingelser og sanktioner ... 21
8.5.1 Overtrædelser af forpligtelser/andre forpligtelser ... 22
8.6 Sådan beregner vi din sanktion ... 22
8.7 Gentagelse af overtrædelse ... 27
8.8 Udelukkelse ... 28

9. Producentskifte ... 29
9.1 Producentskifte/ophør af tilsagn ... 29
9.1.1 Overdragelse med producentskifte af tilsagn ... 29
9.1.2 Overdragelse uden producentskifte af tilsagn ... 30
9.1.3 Når du indtræder i et tilsagn ... 30
9.1.4 Omgåelse ... 31
9.2 Når vi konstaterer overtrædelser ved en kontrol ... 31

10. Fælles regler for arealbaserede tilsagn under landdistriktsprogrammet ... 32
10.1 Bortfald af tilsagn ... 32
10.2 Ekspropriation og jordfordeling ... 32
10.2.1 Ekspropriation ... 32
10.2.2 Jordfordeling ... 33
10.3 Revisionsklausul ... 33
10.4 Suspension ... 34
10.5 Svig med og misbrug af tilskud ... 34
10.6 Omgåelse af krav og regler ... 35
10.7 Dispensation ... 35
10.8 Force majeure og usædvanlige omstændigheder ... 36
10.9 Vi indsamler og behandler dine data ... 37
10.9.1 Opbevaring af kontroloplysninger ... 37
10.9.2 Hvad er dine rettigheder i forhold til de registrerede oplysninger? ... 37
10.9.3 Anvendelse af oplysninger fra Fællesskemaet og offentliggørelse af data ... 37
10.10 Klagemuligheder ... 38

11. Retsgrundlag ... 39

Bilag 1. Sanktionsoversigt for fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder (tilsagnstype 74, 75, 76, 77 og 78) ... 40
Bilag 2. Relevante afgrødekoder for tilsagn om 20-årig fastholdelse ... 42

1. Velkommen

1.1 Introduktion

Denne vejledning handler om ordningerne om fastholdelse af hhv. vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder[1] (tilsagnstype 74-78), herunder betingelser for, hvordan du skal anmode om udbetaling, og hvad der kan ske, hvis du ikke overholder tilsagnsbetingelserne.
Hvis der sker ændringer i ordningen, bliver det annonceret på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs hjemmeside samt i styrelsens nyhedsbreve.
Du kan tilmelde dig nyhedsbrevene her.

1.2 Nyt siden sidst

December 2024:

- Som den væsentligste ændring skal nævnes, at du **i 2025 kan vælge at søge om at få udbetalt tilskudsbeløbet for den resterende del af tilsagnsperioden på én gang.** Du skal være opmærksom på, at det kun er i 2025, at du kan søge om udbetaling af restbeløbet. Du vil i udbetalingsbrevet for 2024, som du modtager i løbet af foråret 2025, høre nærmere om din mulighed for at søge om udbetaling af restbeløbet. Du kan læse mere i kapitel 1.3.
- Du skal huske, at du fortsat skal søge udbetaling af eksisterende tilsagn om Fastholdelse i Fællesskemaet.
- Kapitel 1.5 er opdateret med de nye frister for indsendelse af Fællesskema 2025.
- Kravet om 4 pct. ikke-produktive arealer og elementer videreføres pr 1. januar 2025 som et nationalt GLM 10-krav. Du kan i kapitel 7.1.2 og 7.1.3 læse mere om dine muligheder for at anvende dine tilsagnsmarker til at opfylde 4 pct. kravet under GLM 10.
- Væsentlige dele af Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen er blevet til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Styrelsen hører under Ministeriet for Grøn Trepart. Vi arbejder i øjeblikket på at få ændret til vores nye styrelsesnavn alle steder i vores kommunikation.

1.3 Du kan søge om udbetaling af tilskud for den resterende tilsagnsperiode

Du kan i 2025 søge om at få udbetalt tilskudsbeløbet for den resterende del af tilsagnsperioden på én gang, hvis du har et 20-årigt tilsagn om Fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder, (tilsagnstype 74, 75, 76, 77 og 78)

Hvis du f.eks. har et fastholdelses-tilsagn med start i 2013 på et permanent græsareal på 5 ha, hvor tilskudssatsen er 1.800 kr./ha, så kan du i 2025 få udbetalt det resterende tilskudsbeløb for de sidste otte år på 72.000 kr. på én gang.

Hvis du søger udbetaling af restbeløbet, ophører dit tilsagn fra 31. august 2025. Du skal dog fortsat opfylde de betingelser, der er tinglyst på arealet i forbindelse med projektet.

Søger du om udbetaling af restbeløbet i 2025, skal du fra 2026 og frem ikke længere anmelde tilsagnet i Fællesskemaet. Hermed risikerer du ikke, at du glemmer at anmelde tilsagnet og dermed risikere at skulle betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.

Det er en betingelse for at få udbetalt det resterende beløb, at

- der er gået mindst 5 år af tilsagnet, dvs. dit tilsagn skal være begyndt 1. september 2020 eller tidligere, se dog undtagelse nedenfor.
- der skal senest 1. december 2025 være tinglyst en servitut på arealet, der indeholder forbud mod sprøjtning, gødskning og omlægning.

[1] Jf. bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

1.3.1 Hvad sker der, hvis jeg ikke søger om udbetaling af restbeløbet?

Hvis du ikke søger om udbetaling af restbeløbet, så fortsætter tilsagnet i den resterende tilsagnsperiode. Dit tilsagn bliver dog fra 2026 omfattet af reglerne i den nuværende landbrugsreform, herunder konditionalitetsreglerne. Det betyder, at vi ikke længere kan udbetale til naturarealer (dvs. tilskudssatsen på 300 kr./ha) og til 3 meter-bræmmer (kan overlappe med alle tre tilskudssatser). Hvis du ikke søger udbetaling af restbeløbet, og du har sådanne arealer i tilsagnet, vil du derfor få udbetalt et mindre tilskud i den resterende tilsagnsperiode.

1.3.2 Hvad kan jeg gøre, hvis mit tilsagn er begyndt 1. september 2021 eller 2022?

Som nævnt ovenfor, er det umiddelbart et krav for at søge udbetaling af restbeløb, at dit tilsagn er begyndt 1. september 2020 eller tidligere. Du kan dog også søge udbetaling af restbeløb i 2025, hvis dit tilsagn er begyndt senere dvs. i perioden 1. september 2021 eller 2022. Dit tilsagn fortsætter dog i 5 år efter tilsagnsstart, dvs. tilsagnet slutter henholdsvis 31. august 2026 eller 2027 afhængig af tilsagnets start. Det betyder, at du kan få det resterende tilsagnsbeløb udbetalt i 2025, men du skal fortsat indgive årlig indberetning i fællesskemaet i 2026 og 2027 for at opretholde tilsagnet. Undlader du dette, risikerer du tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud.

1.3.3 Hvad gør I, hvis det er forpagter, der er tilsagnshaver?

Du skal i Fællesskemaet tage stilling til, om du ejer alle arealer, hvor du søger om restudbetaling. Hvis arealet er bortforpagtet, og forpagter vil søge udbetaling af restbeløbet, skal I udfylde en erklæring, så det tydeligt fremgår, at ejer er indforstået med, at forpagter søger udbetaling af restbeløbet. Du finder erklæringen på styrelsens hjemmeside [link indsættes].

Hvis arealet er bortforpagtet, men ejer vil søge udbetaling af restbeløbet, skal I sørge for, at tilsagnsarealet producentskiftes tilbage til ejeren senest ved ændringsfristen, hvor ejeren søger udbetaling af restbeløb ved at indberette arealet i Fællesskemaet.

Ønsker ejer at lade forpagter søge restbeløbet for at undgå at skulle producentskifte flere gange men samtidig at en del af tilskuddet overføres til ejer direkte, er det også muligt at aftale, at dele af restbetalingen overføres direkte fra styrelsen til ejer. Det forudsætter, at tilsagnshaver udfylder en transporterklæring.

1.3.4 Hvordan søger du udbetaling af restbeløb?

Du søger udbetaling af restbeløbet i Fællesskema 2025. Du søger udbetaling af restbeløbet ved at afkrydse i en særskilt kolonne i fællesskemaet. Feltet findes på siden ”Miljø- og fastholdelsestilsagn” og hedder ”Ønsker du at få udbetalt restbeløbet i 2025”. Du skal søge udbetaling af restbeløb senest ved ændringsfristen for Fællesskema 2025. Hvis du er forpagter og vil søge udbetaling af restbeløbet, så skal du udfylde og vedhæfte erklæringen inkl. ejers godkendelse til dit Fællesskema 2025.

Du skal huske, at du også skal anmelde tilsagnet for tilsagnsåret 2024/2025 i Fællesskemaet og søge udbetaling af tilskuddet for indeværende tilsagnsår. OBS. på særlige regler om årlig indberetning for tilsagn givet i 2021 og 2022 jf. kapitel 1.3.2. Disse gælder uanset om der er udbetalt restbeløb og uanset om det er ejer eller forpagter, der søger restbeløb udbetalt.

Du får udbetalt restbeløbet sammen med udbetalingen for tilsagnsåret 2024/2025. Restbeløbet er skattepligtigt og vil blive oplyst til Skattestyrelsen.

1.3.5 Har du også et plejegræs-tilsagn på arealet?

Bliver arealet brugt til afgræsning eller slåning, og/eller har du et tilsagn om Pleje af græs- og naturarealer på arealet, fortsætter dette tilsagn. Du kan ikke søge om restudbetaling på tilsagn om Pleje af græs- og naturarealer. Du kan også søge et nyt tilsagn om Pleje af græs- og naturarealer på arealet, hvis det er udløbet, uanset om der er udbetalt restbeløb fra den tyveårige ordning.

1.3.6 Bliver dit areal stadigvæk kontrolleret?

Hvis du får udbetalt restbeløbet, ophører tilsagnet for arealet. Vi vil dog fortsat kontrollere, at du opfylder betingelserne i den tinglyste servitut. Vi kontrollerer betingelserne ved brug af satellitbaseret kontrol. Hvis du ikke opfylder betingelserne, f.eks. hvis du omlægger og tilsår arealet, vil du blive pålagt at reetablere arealet for egen regning.

Hvis du i perioden 1. september 2024 – 31. august 2025 laver en overtrædelse af forpligtigelserne, vil det medføre en nedsættelse af dit tilsagnsbeløbet, der vil blive beregnet ud fra tilskuddet for tilsagnsåret 2024/2025.

Hvis du har et tilsagn med start 1. september 2021 eller 2022, og du glemmer at indberette tilsagnet i et af de resterende år, vil vi lave en forholdsmæssig nedskrivning af tilsagnsbeløbet svarende til en femtedel af det samlede tilsagnsbeløb, som du ellers skulle have udbetalt for hele den femårige tilsagnsperiode.

1.3.7 Hvad med skatten

Er du i tvivl om de skattemæssige konsekvenser og muligheder i forbindelse med udbetaling af restbeløb, herunder avancebeskatning, anbefales du at kontakte Skattestyrelsen.

1.4 Formål med ordningen

Ordningen har til formål at kompensere for ekstraomkostninger og indkomsttab som følge af restriktioner og forpligtelser for jordbrugs- og naturarealer, der indgår i N- eller P-vådområdeprojekter, projekter på lavbundsjorde eller Natura 2000-projekter om naturlige vandstandsforhold. Du skal overholde tilsagnsbetingelserne for ordningen i alle 20 år. De vigtigste betingelser er, at arealerne skal henligge som græs- eller naturarealer, og at bestemmelserne i den tinglyste servitut overholdes. Det betyder bl.a., at arealerne ikke må gødes, sprøjtes, jordbehandles osv. (læs mere i kapitel 4.1). Servitutbestemmelserne om, at arealet skal være udenfor almindelig drift, gælder permanent, dvs. også efter udløb af tilsagnsperioden.

1.5 Hvem gælder vejledningen for?

Vejledningen gælder for dig, der ønsker at søge om udbetaling af 20-årig fastholdelse, tilsagnstype 74-78 i 2025. Hvis du har et tilsagn om 20-årig fastholdelse fra 2014 eller tidligere, kan du læse om betingelserne i Vejledning om miljøordninger og miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger.

1.6 Vigtige datoer og frister

Du kan her få et overblik over vigtige tidspunkter og frister i ordningen 20-årig fastholdelse:

Frist	Det skal du huske
3. februar 2025	Fællesskema åbner i Tast selv.
23. april 2025	Frist for anmodning om udbetaling af tilskud.
29. april 2025	Frist for at sende ændringer til markblokke, hvis du skal være sikker på, at ændringerne bliver registreret inden fristen for indsendelse af ændringer til Fællesskemaet
19. maj 2025	Frist for ændringer til Fællesskemaet. Sidste frist for forsinket ansøgning om udbetaling af eksisterende tilsagn i Fællesskema. Frist for at indsende Producentskifteskema, for overdragelser i perioden 26. april 2024 – 23. april 2025.
Fra december 2025	Udbetaling af tilskud

2. Hvem kan søge udbetaling?

Du skal som ejer eller forpagter drive et areal i et projektområde[2], og du skal have et gældende tilsagn om tilskud til fastholdelse. Både enkeltpersoner og offentlige og private virksomheder, så som I/S, A/S, ApS og a.m.b.a., kan søge udbetaling af tilskud. For Natura 2000-projekter om etablering af naturlige vandstandsforhold gælder særligt, at offentlige institutioner eller virksomheder og kommunale fællesskaber ikke kan søge tilskud til 20-årig fastholdelse, ligesom forpagtere af offentlige arealer heller ikke kan søge tilskud.[3]

Vigtigt

Bemærk at du ikke længere kan søge nyt tilsagn om 20-årig fastholdelse for projekter, der afsluttes i 2023 og derefter. Fra 2024 og frem skal nye tilsagn søges under den nye ordning om fastholdelse af arealer i vand- og klimaprojekter, hvor tilskuddet udbetales på én gang som en engangskompensation. Læs mere om Engangskompensation

2.1 Hvad giver vi tilskud til?

Tilskuddet udgør kompensation for, at du skal ekstensivere arealerne permanent, hvilket også pålægges gennem tinglyst servitut. Læs mere om servitutbestemmelserne i afsnit 4.1.

Tilsagnsperioden er 20-årig. Perioden er startet den 1. september i ansøgningsåret og slutter den 31. august 20 år senere. Du kan se i dit tilsagn, hvornår din tilsagnsperiode udløber. Du kan kun få udbetalt hele tilskuddet, hvis du overholder tilsagnsbetingelserne i alle tilsagnsår og hvert år indsender udbetalingsanmodning i fællesskemaet. Omvendt kan du risikere at skulle betale tilskud tilbage, hvis du ikke sender en udbetalingsanmodning, eller hvis du ikke overholder betingelserne. Du kan læse mere om, hvilke betingelser du skal overholde i kapitel 4 og 5.

2.2 Hvilke arealer er tilskudsberettigede?

Vi har givet tilskud til arealer, der indgår i følgende projekter:

- Statslige kvælstofvådområder (tilsagnstype 74)
- Kommunale kvælstofvådområder (tilsagnstype 75)
- Fosforvådområder (tilsagnstype 76)
- Natura 2000-projekter om etablering af naturlige vandstandsforhold (tilsagnstype 77)
- Naturprojekter på kulstofrige lavbundsjorde (tilsagnstype 78)

Dine arealer skulle bl.a. overholde følgende betingelser for, at der kunne gives tilsagn:[4]

- Arealerne skulle ligge inden for grænsen for projektområdet.
- Anlægsarbejdet i projektet var gennemført (evt. slutudbetales og tinglyses først senere).
- Alle ejendomme med arealer inden for projektområdet skulle have tinglyst servitut.
- Arealet måtte ikke være tilplantet med skov ved tilsagnsperiodens begyndelse.
- Vanddækkede arealer og søer skulle være opstået som følge af projektet eller et tidligere MVJ-tilsagn.[5]

---

[2] Jf. § 6, stk. 1, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

[3] Jf. § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

[4] Jf. § 6 i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

[5] Jf. § 7 i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

3. Tilskuddets størrelse

Når du har opnået tilsagn, afhænger din tilskudssats af, hvordan arealet var anmeldt i referenceåret 2014, og evt. hvordan arealet var udnyttet i referenceperioden 2010-13.[6] Det er som udgangspunkt din egen anmeldelse af arealerne i fællesskemaet, der blev anvendt som grundlag. Hvis der ved kontrol er konstateret fejl heri, vil kontrolafgørelsen blive anvendt ved fastlæggelse af arealanvendelsen og dermed tilskudssatsen.[7]

	Arealets status i referenceåret:	Tilskudssats kr./ha/år
1	Under tilskudsordningen miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger (MVJ), der har resulteret i ændret afvanding	1.800 kr.
2	Alm. omdrift, fx kornafgrøder eller flerårige afgrøder: Frugt/bær-produktion Planteskole på friland Stævningsskov Pyntegrønt, juletræer eller energiskov i kort omdrift Udyrket areal, men var i mindst ét af årene 2010-2013 i alm. omdrift Under MVJ-ordning "Udtagning af agerjord"	3.500 kr.
3	Under andre miljø- eller økologitilsagn i en ubrudt række, og hvor arealet før tilsagnet var anvendt som **2**, eller var udtaget under hektarstøtte- eller enkeltbetalingsordningen	3.500 kr.
4	Permanent græs (dvs. græs i mindst 5 år) eller udyrket areal	1.800 kr.
5	Under andre miljø- eller økologitilsagn i en ubrudt række, og hvor arealet før tilsagnet var anvendt som **4**	1.800 kr.
6	Ingen af de ovenstående, naturareal	300 kr.

Vigtigt

Hvis den økonomiske ramme for 20-årig fastholdelse i projekttilsagnet var fastsat på grundlag af bestemmelserne i § 19, stk. 1 og 3, i bekendtgørelse nr. 370 af 26. april 2012 om tilskud til fastholdelse af vådområder og naturlige vandstandsforhold, gjaldt reglerne for tilskudssatser i samme bekendtgørelse. Her var referenceåret 2011, og referenceperioden var årene 2007-2010.

[6] Jf. § 18 i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

[7] Jf. § 18, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

3.1 Tilskud til § 3-arealer

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har i 2023 fået afklaret, at der ikke kan gives kompensation efter den høje sats (3.500 kr./ha) til arealer, der var registreret som beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, *før* projektaftalen blev underskrevet. Dette har ikke betydning for arealer, der er blevet til § 3-natur, efter projektet er blevet etableret. Ligeledes er § 3-registrerede arealer, der er blevet kompenseret med mellemsats (1.800 kr./ha) eller natursats (300 kr./ha) heller ikke relevante i denne sammenhæng. Du kan læse mere om baggrunden for denne afklaring i nyheden:
Kompensation til § 3-arealer (lbst.dk)

Afklaringen har medført, at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø desværre har været nødsaget til at tilbagekræve tidligere udbetalt støtte og/eller nedjustere tilskuddet for den resterende del af tilsagnsperioden i en række sager. Berørte lodsejere er blevet kontaktet af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø i løbet af 2023. Er du ikke blevet kontaktet af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om denne sag, er der ikke konsekvenser for dit tilsagn.

4. Hvilke betingelser skal dit areal leve op til?

I de følgende afsnit kan du læse nærmere om betingelserne for udbetaling af tilskud til 20-årig fastholdelse.

4.1 Bestemmelser i den tinglyste servitut for projektområdet

For dine tilsagnsarealer skal du overholde de bestemmelser, der er fastsat i servitutten.[8] De vigtigste er beskrevet nedenfor. Du skal være opmærksom på, at der kan være tinglyst flere betingelser på arealet end dem, som du kan læse om her. De vil i så fald fremgå af servitutten. Du skal for alle dine tilsagnsarealer overholde alle bestemmelserne i servitutten i hele tilsagnsperioden, da det ellers vil få betydning for dit tilskud.

Forpligtelserne i servitutten gælder også efter udløb af tilsagnsperioden, og ejer af arealet er forpligtet til at overholde disse forpligtelser uden et tidspunkt for ophør.

4.1.1 Våd-, lavbundsområde eller område med naturlige vandstandsforhold

For tilsagnsarealer i vådområdeprojekter gælder, at arealerne permanent skal henligge som vådområde og fastholdes som græs- eller naturarealer. For lavbundsprojekter gælder det på samme måde, at arealerne permanent skal henligge som lavbundsområde med ændret afvanding. For tilsagnsarealer i projekter om naturlige vandstandsforhold gælder, at arealet skal henligge som område med naturlige vandstandsforhold og fastholdes som græs- eller naturarealer. Ingen af arealerne må drænes eller på anden måde afvandes på kunstig vis.

4.1.2 Omlægning og dyrkning af afgrøder

Du må ikke omlægge tilsagnsarealerne eller anvende dem til dyrkning af afgrøder, herunder fx til frøproduktion eller til dyrkning af energiafgrøder, prydvækster, pyntegrønt og juletræer. Det er dog ikke til hinder for, at græs og anden plantevækst på arealerne kan anvendes til græsning, slæt, rørskær, høst af biomasse mv. Der må ikke etableres paludikultur eller lignende.

4.1.3 Skov

Du må ikke anvende arealerne til plantning af skov, herunder energi- lav- eller stævningsskov.

4.1.4 Gødskning

Du må ikke gøde tilsagnsarealerne. Gødning, der efterlades på arealet af græssende husdyr, er dog tilladt.

4.1.5 Brug af plantebeskyttelsesmidler

Du må ikke bruge plantebeskyttelsesmidler på tilsagnsarealet. Hvis du i særlige tilfælde har behov for at bekæmpe kæmpebjørneklo eller andre giftige og aggressive ukrudtsarter med plantebeskyttelsesmidler, skal du søge om dispensation, før du foretager dig noget (se kapitel 10.7).

4.1.6 Jordforbedringsmidler (gælder kun vådområde- og lavbundsprojekter)

Du må ikke bruge jordforbedringsmidler, herunder kalk.

4.1.7 Tilskudsfodring

Du må ikke tilskudsfodre på arealerne. Rene mineralblandinger regnes ikke for tilskudsfoder.

På arealer i vådområde- og lavbundsprojekter må du som en undtagelse fra reglen dog fodre kalve under 6 måneder i kalveskjul, og det er generelt tilladt at anvende halm til strøelse.

---

[8] Jf. § 10 i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

Der kan i særlige tilfælde dispenseres fra forbuddet om tilskudsfodring (se kapitel 10.7).

4.1.8 Erosion (gælder kun våd- og lavbundsområder)

Aktiviteter, bortset fra afgræsning, nær vandløb og søer må ikke medføre jorderosion.

4.1.9 Adgang til arealet i forhold til kontrol

Du skal sikre, at der er adgang til arealet i forbindelse med kontrolmyndighedens kontrol af arealet, til vedligeholdelse af anlæg samt i forbindelse med målinger af effekten af projektet på vandmiljøet, naturen og klimaet.

4.2 Information om tilsagn på din erhvervsmæssige hjemmeside

Du skal informere offentligheden om, at du modtager tilskud under Landdistriktsprogrammet, hvis du har en erhvervsmæssig hjemmeside, der vedrører din bedrift, og som har sammenhæng med dit tilsagn.[9]

En erhvervsmæssig hjemmeside er en hjemmeside med et kommercielt formål, fx salg af guidede ture i projektområdet. Kravet gælder kun, hvis der er en direkte sammenhæng mellem hjemmeside og tilskudsordningen.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at det kun i få tilfælde vil være et krav, at der informeres om tilskuddet til 20-årig fastholdelse på hjemmesiden. Det skyldes, at der normalt ikke vil være en sammenhæng mellem den information, som man giver på en erhvervsmæssig hjemmeside og tilskud til 20-årig fastholdelse. Hvis du er i tvivl, om du skal informere på din hjemmeside, er du velkommen til at kontakte Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

Sådan skal du informere på din hjemmeside

Hvis du skal informere om tilskuddet på din erhvervsmæssige hjemmeside, skal du indsætte følgende:

- EU's logo
- Teksten: »Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne.«
- En kort beskrivelse af formålet med tilskuddet

Informationen skal ligge på hjemmesiden fra tilsagnsperiodens begyndelse 1. september, og indtil tilsagnsperioden slutter 31. august 20 år senere, eller indtil hjemmesiden nedlægges. På styrelsens hjemmeside finder du en skabelon til den tekst og det logo, som du kan sætte ind på din hjemmeside:
logoer til hjemmeside.

[9] Jf. § 12, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundområder med senere ændringer, jf. artikel 13 og bilag III, del 1, nr. 2, i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 808/2014 af 17. juli 2014.

5. Hvilke andre generelle betingelser gælder for tilsagnet?

5.1 Tinglysning[10]

Tinglysning skal ske for alle ejendomme, der har arealer i projektområdet. Tinglysningen gennemføres som led i projektets etablering og gælder fra den dag, anlægsarbejdet i projektet er afsluttet.

Vigtigt

Hvis du ikke har fået servitutten tinglyst senest 1. december 2025, kan du ikke få restudbetaling.

5.2 Du skal være ejer eller forpagter[11]

Du skal drive tilsagnsarealerne som ejer eller forpagter (herunder selskaber) i hele tilsagnsperioden for at modtage tilskud. Hvis du ikke længere driver arealerne, skal du enten:

- producentskifte tilsagnet til den nye ejer eller forpagter af arealerne (se afsnit 9.1.1) eller
- meddele Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, at tilsagnet skal bortfalde pga. salg, bortforpagtning eller ophør af forpagtning af tilsagnsarealet (afsnit 9.1.2).

5.3 Du skal søge udbetaling hvert år[12]

Hvert år skal du indsende fællesskemaet og anmelde dit tilsagnsareal, ved at:

- tegne dine tilsagnsarealer i IMK, og
- søge om udbetaling af tilskud i fællesskemaet.

Du kan læse mere i kapitel 6, hvordan du søger udbetaling.

Vigtigt

Hvis du ikke anmoder om udbetaling i det årlige fællesskema inden ændringsfristen, kan du risikere, at dit tilsagn bortfalder med krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud.

5.4 Du skal opbevare skatte-, moms- og driftsregnskaber[13]

Du skal opbevare dine regnskaber i mindst 5 år, og de skal kunne fremvises i tilfælde af kontrol.

---

[10] Jf. § 6, stk. 1, nr. 3, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

[11] Jf. § 6, stk. 1, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

[12] Jf. § 21, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

[13] Jf. § 12, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

6. Når du skal anmode om udbetaling

Når du har et tilsagn om tilskud til 20-årig fastholdelse, skal du hvert år i fællesskemaet anmode om udbetaling af tilskuddet og erklære, at du overholder betingelserne i tilsagnet. Du kan læse mere om fællesskemaet og om de sider, du skal udfylde for at anmode som udbetaling, i brugerguiden, som du finder på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs hjemmeside.

Se dog særligt om mulighed for at søge restbetaling i kapitel 1.3.

6.1 Frist for at anmode om udbetaling

Fristen for indsendelse af fællesskemaet i 2025 fremgår af kapitel 1.5 og Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer.

Du skal søge udbetaling af dit tilskud i fællesskemaet. Hvis du anmoder om udbetaling af tilskud i fællesskema efter fristen, er der tale om en forsinket anmodning om udbetaling. Dette kan du gøre indtil 25 kalenderdage efter den ordinære frist, men det vil medføre en reduktion af årets tilskud svarende til 1 % fradrag pr. arbejdsdag.

Hvis Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø ikke har modtaget dit fællesskema med anmodning om udbetaling senest 25 kalenderdage efter den ordinære frist, mister du som hovedregel ikke kun årets tilskud,[14] men også hele dit tilsagn. Derudover får du også et krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud.[15]

6.2 Sådan anmoder du om udbetaling af tilskud

Du anmoder om udbetaling og anmelder dit tilsagnsareal, ved at:

- tegne dine tilsagnsarealer i IMK, og
- søge om udbetaling af tilskud i fællesskemaet. Du skal anmode om udbetaling af dit tilskud på siden ”Miljø- og fastholdelsestilsagn” i fællesskemaet, som du finder i Tast selv.

Når du anmoder om udbetaling af tilskud, skal du indtegne alle dine tilsagnsmarker i IMK. Hvis dine marker er præcis de samme som sidste år, kan du med fordel kopiere sidste års markkort.

Når du indtegner dine marker i IMK, er det vigtigt, at du slår korttemaet "Miljøtilsagn – vådområder" til, så du kan se dit tilsagn og sikre dig, at du får indtegnet alle og hele dine tilsagnsmarker. Hvis du glemmer at indtegne en mark med tilsagn eller dele af den, vil tilsagnet som udgangspunkt bortfalde, og du skal tilbagebetale det tilskud, du tidligere har modtaget for arealet. Du finder korttemaet i fanen "Miljø- og økologitilsagn".

Bemærk, at hvis du også har tilsagn om tilskud til pleje af græs- og naturarealer på dine marker med 20-årig fastholdelse, kan det ofte være nødvendigt at opdele markerne i forbindelse med indtegning, hvis tilsagnsarealerne ikke er helt identiske. HUSK derfor at slå begge tilsagnstemaer til i IMK, når du tegner dine marker.

[14] Jf. artikel 13, stk. 1, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

[15] Jf. § 25, stk. 2, nr. 2, og stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

Vigtigt

Husk at slå korttemaet "Miljøtilsagn – vådområder" til, når du tegner i IMK, så du sikrer dig, at du får tegnet hele dit tilsagn ind. Du kan med fordel kopiere markerne fra tilsagnslaget.

På siden ”Miljø- og fastholdelsestilsagn” i fællesskemaet skal du samtidig erklære, at du overholder tilsagnsbetingelserne. Hvis du ikke overholder betingelserne, skal du oplyse om det i bemærkningsfeltet i fællesskemaet og forklare, hvorfor du ikke overholder betingelserne. Du skal være opmærksom på, at selvom du oplyser, hvorfor betingelserne ikke kan overholdes, kan det medføre bortfald og krav om tilbagebetaling. Du kan enten selv anmode om udbetaling via Tast selv, eller du kan give fuldmagt til din konsulent. I bilag 2 kan du se, hvilke afgrødekoder, der er relevante for dig at bruge, når du anmelder dine tilsagnsmarker.

I fællesskemaet skal du som minimum udfylde siderne:
- Forside
- Bedriftens ejendomme
- Markplan og grundbetaling
- Miljø- og fastholdelsestilsagn

Du kan få mere vejledning til at udfylde Internet Markkort (IMK) og fællesskemaet på vores side om brugerguides og videoer.

6.3 Udbetalingskonto

Tilskuddet vil blive udbetalt til den konto, der er registreret som din NemKonto. Du kan indberette og ændre den konto, du ønsker som NemKonto, i dit pengeinstitut (eller netbank) eller på nemkonto.dk.

6.4 Nyt CVR-nummer

Hvis din bedrift får nyt CVR-nummer, skal du huske at få registreret din NemKonto på det nye CVR-nummer. Du skal desuden huske at indsende en erklæring om producentskifte, hvis du får et nyt CVR-nummer, fordi din bedrift har skiftet ejer i forbindelse med oprettelse eller ophør af et selskab. Læs mere i kapitel 9 om producentskifte.

6.5 Oplysninger til SKAT

Tilskuddet er skattepligtigt, og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø oplyser til SKAT, hvor meget du har fået udbetalt.

6.6 Loft over tilskud

Der er et EU-loft over, hvor stort et samlet tilskud du årligt kan modtage pr. ha fra ordninger under Landdistriktsprogrammet.[16] Grundbetaling indgår derfor ikke i denne beregning.

Tilskudsloftet afhænger af, hvilke afgrøder du har haft i referenceåret på det enkelte areal:
- Flerårige specialafgrøder, fx frøplanter, frugt eller bær: 900 euro/ha/år
- 1-årige afgrøder på arealet, fx korn, raps, roer: 600 euro/ha/år
- Anden arealanvendelse, fx permanent græs: 450 euro/ha/år

Tilskudsloftet gælder for hver enkelt foranstaltning under Landdistriktsprogrammet 2014-2023. For eksempel er 20-årig fastholdelse og tilskud til pleje af græs- og naturarealer type 66/67 samme foranstaltning, og de vil derfor begge indgå i beregningen af tilskudsloftet.

[16] Tilskudsloftet gælder udbetalinger fra alle ordninger under Landdistriktsprogrammet, herunder også tilsagn givet under Landdistriktsprogrammet 2007-2013/14 samt tidligere programmer.

Eksempel

Hvis du har et tilsagn om tilskud til fastholdelse på et areal, hvor du tidligere dyrkede korn (sats 3.500 kr./ha), og du på samme areal har et tilsagn om tilskud til pleje af græs-og naturarealer type 66/67 med afgræsning (sats 1.650 kr./ha eller 2.600 kr./ha), vil du ramme EU-loftet, og dit samlede tilskud for året bliver nedsat til ca. 4.500 kr./ha.

7. Kombination med andre ordninger

Når du søger om udbetaling af tilskud til 20-årig fastholdelse, kan du samtidig søge om tilskud under grundbetalingsordningen og/eller søge tilsagn om tilskud til pleje af græs- og naturarealer. Hvis du vælger at gøre dette, skal du også overholde betingelserne på disse ordninger. Du kan se, hvordan andre ordninger kan kombineres på vores hjemmeside:
Se, hvilke tilskud du kan kombinere på dit areal (lbst.dk)

7.1 Grundbetaling

Grundbetalingen er en 1-årig tilskudsordning, som du kan søge, hvis du kan overholde det årlige aktivitetskrav (dvs. afgræsning eller slåning), se
Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer.

7.1.1 Grundbetaling til projektarealer

Hvis dine arealer er for våde til, at du kan opfylde de almindelige betingelser for grundbetaling, kan du stadig modtage grundbetaling under undtagelserne i artikel 4, stk. 4. litra c. Det er dog en forudsætning:

- at arealet har dannet grundlag for mindst én tilskudsudbetaling under grundbetalingsordningen i perioden fra 2015 og frem, og
- at det projekt, der bliver gennemført på dine arealer, medvirker til implementering af Vandrammedirektivet, Habitatdirektivet eller Fuglebeskyttelsesdirektivet.

Det er også muligt at søge grundbetaling for projektarealer, der opfylder de nævnte betingelser, hvor der ikke er tilsagn om 20-årig fastholdelse, eller hvor tilsagnet er udløbet.

Hvis du på én mark søger grundbetaling til projektarealer, skal du hvert år i fællesskemaet sætte kryds i feltet ”Grundbetaling til projektarealer” ud for marken i markplanen.

Søger du grundbetaling til projektarealer til en mark med tilsagn om 20-årig fastholdelse, skal du anmelde marken med afgrødekode 318. Du skal dog, hvor det er muligt, overholde kravet om slåning eller afgræsning på marken i forhold til grundbetaling. Du skal være opmærksom på, at det altid er en forudsætning for at modtage grundbetaling til projektarealer, at du er aktiv landbruger.

7.1.2 GLM 10 – mindstekrav om 4 pct. ikke-produktive elementer

Kravet om 4 pct. ikke-produktive elementer og arealer videreføres som et nationalt konditionalitetskrav under GLM 10 i 2025. Det betyder, at mindst 4 pct. af dine omdriftsarealer årligt skal udtages af produktion. Beregningen sker på baggrund af det samlede areal med omdriftsstatus. I visse tilfælde kan dit areal have status af omdrift og derfor tælle med i beregningen af kravet, selvom du har tilsagn til 20-årig fastholdelse. Arealer indberettet med afgrødekode 247 medregnes som omdriftsareal i beregningen af 4 pct. kravet. Beregningen af 4 pct. kravet sker automatisk i Fællesskemaet. Her medregnes også automatisk eventuelle GLM elementer på dine øvrige marker (søer og fortidsminder) samt 3 m bræmmer i beregningen af opfyldelsen af 4 pct. kravet.

Nogle bedrifter vil være omfattet af en undtagelse fra 4 pct. kravet (se nedenstående kapitel). Er du ikke omfattet af denne undtagelse, har du forskellige muligheder for at opfylde 4 pct. kravet med din tilsagnsmark (kapitel 7.1.4).

7.1.3 Undtagelse fra 4 pct. kravet

Nogle bedrifter kan være undtaget fra 4 pct. kravet. Det kan de, hvis de har mere end 75 pct. af deres omdriftsareal, der anvendes til produktion af græs eller andet grøntfoder, og hvor disse arealer ikke jordbehandles eller

omlægges i det indeværende år (samt har en kvælstofnorm på 0). Det drejer sig konkret om følgende afgrødekoder:

- 247 Miljøgræs MVJ-tilsagn (0 N), omdrift
- 264 Græs og kløvergræs uden norm, under 50 pct. kløver (omdrift)
- 285 Græs og kløvergræs uden norm, over 50 pct. kløver (omdrift)
- 362 Paludikultur, omdriftsgræs

Vurderingen af om du kan være omfattet af undtagelsen sker automatisk i Fællesskemaet, og du vil i Fællesskemaet blive oplyst om dette. Er du omfattet af undtagelsen, bliver du i Fællesskemaet tvunget til at tage stilling til, om du ønsker at benytte dig af muligheden. Ønsker du dette, skal du ikke længere udlægge mindst 4 pct. af omdriftsarealet til ikke-produktive elementer og arealer. Du kan læse mere om undtagelsen i Vejledning om konditionalitet 2025 – Miljøområdet

Er du ikke omfattet af undtagelsen, kan du læse om dine muligheder for at opfylde 4 pct. kravet i nedenstående kapitel.

7.1.4 Du kan opfylde 4 pct. kravet med hele marker og småbiotoper

Det har ingen konsekvenser for dit tilskud til 20-årig fastholdelse, hvis du bruger dit areal med tilsagn registreret som omdrift til at udlægge ikke-produktive elementer eller arealer. Du skal dog være opmærksom på, at arealerne skal opfylde kravet om, at der ikke må være produktion på arealet, herunder afgræsning og slæt.

For at kunne anvende **hele marken** til opfyldelse af 4 pct. kravet, skal din mark opfylde nedenstående betingelser:

- marken skal have haft omdriftsstatus i 2024 (inkluderer også afgrødekode 247)
- marken må i 2025 ikke anvendes til produktion, herunder heller ikke til afgræsning eller slæt

Ønsker du at anvende hele marken, skal den indberettes med afgrødekode 310 (se evt. også bilag 2), og du skal vælge at marken bruges til ”4% ikke-produktive arealer (GLM10)” i feltet ”Brak bruges til” på siden ”Markplan og grundbetaling” i Fællesskemaet. Du skal da være opmærksom på, at du samtidig skal overholde den slåningsforpligtigelse, der gælder for afgrødekode 310. Det betyder, at du skal slå plantedækket mindst én gang i perioden 1. april til og med 25. oktober. Vær dog opmærksom på, at der er en forbudsperiode mod slåning fra 1. maj til og med 31. juli.

Du har også mulighed for at opfylde 4 pct. kravet ved at **udlægge småbiotoper** på dine marker, der har omdriftsstatus. Det kan du gøre, såfremt følgende er opfyldt:

- Arealet er registreret som omdriftsgræs (dvs. afgrødekode 247 i denne sammenhæng)
- Den enkelte småbiotop max udgør 1 ha
- Der er minimum 5 m mellem småbiotoper, for ikke at blive anset som en sammenhængende småbiotop
- Småbiotoper (i kombination med markkrat) må max udgøre 20 pct. af markens areal under GLM 10
- Småbiotoperne må ikke anvendes til produktion, hvis de anvendes til at opfylde 4 pct. kravet under GLM 10. Har du afgræsning på arealet, kan et delområde frahegnes, så du opfylder betingelsen om ingen produktion.

Småbiotoper kan bestå af f.eks. uslået græs, tilgroning af træer og buske, eller være våde. Det er ikke et krav, at arealet har været anmeldt som småbiotop i 2024 for at kunne indgå i opfyldelsen af 4 pct. kravet i 2025. Småbiotopen skal indtegnes i Fællesskemaet 2025 i Internet Markkort (IMK). Du skal tegne småbiotopen oven på marken i IMK. For at tegne småbiotoper skal du bruge tegneredskabet ”Opret småbiotop”. I forbindelse med oprettelse af småbiotopen kan du bruge småbiotopen til 4% ikke-produktive arealer (GLM10).

Du kan læse mere om småbiotoper i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer 2025

Neden for beskrives et konkret eksempel på, hvordan du kan gøre. Har du f.eks. en mark på 3 hektar, der var i omdrift i 2024 og som i 2025 indberettes med afgrøde 247, har du mulighed for at gøre følgende med sin mark:

- Da småbiotopen max må udgøre 20 pct. af arealet (her en mark på 3 ha), må småbiotopen max udgøre 0,6 ha
- I markkortet i Fællesskemaet indtegnes et areal på 0,6 ha; det kan f.eks. være et hjørne, der i forvejen er vandlidende eller det kan være et delområde af marken, der blot får lov til at henligge uslået – hvilket i forvejen er en mulighed under tilsagn med 20-årig fastholdelse.

7.2 Pleje af græs- og naturarealer

Tilskud til pleje af græs- og naturarealer er en 5-årig ordning, hvor du kan søge tilsagn om tilskud, hvis du kan opfylde en række betingelser. Her skal du i en 5-årig periode pleje arealet med afgræsning eller slæt. Fra og med 2024 kan du søge udbetaling på tilsagn om Pleje af græs- og naturarealer (tilsagnstype 68/69), ligesom du fortsat kan søge udbetaling på dine tilsagn om Pleje af græs- og naturarealer (tilsagnstype 66/67).

Selv om du har tilsagn om tilskud til 20-årig fastholdelse kan du ikke være sikker på at få tilsagn om tilskud til pleje af græs- og naturarealer til arealet. Hvis der kommer flere ansøgninger, end der er penge til, kan det blive nødvendigt at prioritere ansøgningerne. I prioriteringen vil arealer i vådområder, lavbund og naturlig hydrologi få den laveste prioritet. Du kan læse mere om tilskud til pleje af græs- og naturarealer på styrelsens hjemmeside.

Bemærk at der er to vejledninger, én for type 66/67 og én for type 68/69. Hvis du både har tilsagn om tilskud til 20-årig fastholdelse og til pleje af græs- og naturarealer type 66/67 med afgræsning, kan du risikere at nå EU's loft for samlet tilskud pr. ha. som nærmere beskrevet i afsnit 6.6.

7.3 Bioordninger

Det er ikke muligt at søge tilskud under til bioordningerne, hvis du i forvejen har tilsagn om 20-årig fastholdelse på marken.

8. Kontrol og sanktion

Hvert år kontrollerer Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø alle modtagne fællesskemaer administrativt. Derudover udvælger styrelsen et antal ansøgninger, som vi kontrollerer enten ud fra satellitbaseret kontrol eller ved fysisk kontrol på stedet, dvs. din bedrift.

Formålet med disse kontroller er at sikre, at reglerne for udbetaling af tilskud bliver overholdt.[17]

Kontrol sker på grundlag af din indsendte udbetalingsanmodning i fællesskemaet, din indtegning i IMK og markblokregistret. Din indtegning af tilsagnsarealerne i IMK bliver kontrolleret i forhold til de oplysninger, som Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har registreret om dit tilsagn i tilsagnslaget.

8.1 Høringsbreve

I forbindelse med kontrol kan du opleve at modtage høringsbreve, der vedrører fejl i din ansøgning. Som ansøger kan du i høj grad selv være med til at undgå, at du får fejl i din ansøgning ved at sikre, at din ansøgning er så korrekt som mulig. Du bør bl.a. være opmærksom på:

- ikke at søge tilskud til ikke-tilskudsberettigede arealer.
- at tegne alle dine marker præcist.
- at lave tidlige og præcise ændringsforslag til markblokke, der er forkerte.
- at tegne dine marker korrekt i forhold til dit tilsagn. Det gør du lettest ved at slå tilsagnstemaet (Miljøtilsagn – vådområder) og projekttemaet til, når du tegner markerne i IMK. I IMK finder du de forskellige projekttemaer under fanen ”Vandprojekter”. Du skal være særligt opmærksom, at tilsagnsmarkerne ikke altid er helt ens, hvis du har mere end et tilsagn, fx både tilsagn om tilskud til pleje af græs- og naturarealer og 20-årig fastholdelse til arealet.

8.2 Kontrol i forhold til markblokke

Det areal, du tegner, er det areal, som du søger tilskud til, og som fremgår af din markplan. Det er derfor vigtigt, at du tegner dit tilsagnsareal nøjagtigt.

Det er kun arealer inden for markblokkene, som er tilskudsberettigede. Dette betyder, at arealer, som ligger uden for markblok, ikke bliver medregnet til det tilskudsberettigede areal. Hvis du mener, at markblokgrænsen er forkert, skal du sende et ændringsforslag[18] via IMK og tegne det areal, som du mener er tilskudsberettiget, i en selvstændig mark med markbloknummer 999999-99. Hvis du ikke gør det, vil du ikke kunne få tilsagn eller udbetaling til den del, der ligger uden for markblok.

Bemærk, at du ved ansøgningsfristen for udbetaling skal råde over arealet som ejer eller forpagter.

8.3 Administrativ kontrol

Den administrative kontrol omfatter alle ansøgninger.[19] Vi kontrollerer bl.a., om flere ansøgere har tegnet det samme areal.

Hvis vi er usikre på, om betingelserne er overholdt på et areal, modtager du et brev, hvor du skal redegøre for arealets beskaffenhed. Det kan for eksempel dreje sig om, hvorvidt arealet er omlagt.

---

[17] Jf. artikel 24 i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014.

[18] Jf. § 4 i bekendtgørelse nr. 1737 af 27. november 2020 om markblok, elektronisk fællesskema og elektroniske tilsagnsskemaer.

[19] Jf. artikel 28 i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014.

8.4 Kontrol på stedet

Kontrol på stedet kan varsles under forudsætning af, at det ikke forstyrrer kontrollens formål eller effektivitet.[20] I praksis betyder det, at kontrolbesøg foretages uanmeldt eller med et kort varsel på højst 48 timer.

Du har med din ansøgning accepteret, at vi udfører kontrol på bedriften. Hvis din bedrift udtages til et kontrolbesøg, har du pligt til at medvirke til, at kontrollen kan gennemføres. Hvis vi ikke kan komme i kontakt med dig, sender vi dig et brev, hvori vi oplyser dig om, at vi gennemfører kontrol senest 48 timer efter, at du har modtaget brevet. Kontrollen af dine marker bliver gennemført på dette tidspunkt – også selv om du ikke har mulighed for at være til stede. Hvis du ikke selv har mulighed for at medvirke til, at kontrolbesøget kan gennemføres, kan du finde en stedfortræder. Det gælder også, hvis du ikke opholder dig på bedriften i en længere periode.

Kan vi ikke gennemføre en kontrol på grund af forhold, som du er årsag til, vil vi afvise din ansøgning om tilskud.[21] I en sådan situation vil du miste dit tilsagn, og vi vil derudover kræve, at du tilbagebetaler tidligere udbetalt tilskud.

Der er krav om, at du skal opbevare skatte-, moms- og driftsregnskaber for det tilsagnsår, som udbetaling af tilskud sker for, i mindst 5 år fra udbetalingstidspunktet.[22]

Hvis der er betingelser, som vi ikke har kunnet kontrollere, fordi vi ikke har kunnet komme i kontakt med dig, betragtes disse betingelser som overtrådt.

Efter kontrollen vil du modtage et brev i Tast selv med kontrolresultaterne. Hvis kontrollen giver anledning til bemærkninger, vil du sammen med kontrolresultatet modtage en skriftlig høring. Her får du mulighed for at kommentere kontrolresultatet, som fremgår af ”Egne kontrolresultater 2025”.

Kontrolløren vil ikke besvare dine eventuelle kommentarer til kontrollen, men sender dem sammen med sine egne bemærkninger til den videre sagsbehandling, hvor der tages stilling til bemærkningerne, inden der træffes afgørelse.

Hvis vi ikke hører fra dig, træffer vi afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag. Konsekvensen ved overtrædelse af betingelserne i ordningen kan være, at du skal tilbagebetale tidligere udbetalt tilskud.

8.5 Overtrædelser af betingelser og sanktioner

Hvis vi ved kontrollen konstaterer, at du har overtrådt betingelserne, afhænger konsekvensen først og fremmest af, hvilken betingelse der er overtrådt. Vi vurderer din sag afhængig af, om det er en overtrædelse af:[23]

- Kriterier for tilskudsberettigelse
- Forpligtelser
- Andre forpligtelser

Kriterier for tilskudsberettigelse er grundlæggende betingelser, der giver adgang til ordningen, eller som skal overholdes i hele tilsagnsperioden. Det kan fx være betingelsen om, at arealet indgår i et vådområdeprojekt i hele tilsagnsperioden. Ved overtrædelse af disse betingelser beregner vi ikke sanktion, men arealet udgår af dit tilsagn, og du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage for dette areal.

<u>Forpligtelser</u> er de betingelser, der kompenseres for i ordningen. Det er fx, at arealerne skal være udlagt som græs- eller naturarealer i hele tilsagnsperioden.

---

[20] Jf. artikel 25 i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014.

[21] Jf. artikel 59, stk. 7, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013.

[22] Jf. § 12, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

[23] Jf. artikel 63 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 samt artikel 35, stk. 1 og 2, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

Andre forpligtelser er øvrige betingelser, der ikke kompenseres for, men som du alligevel skal overholde for at modtage tilskud, fx pligten til at opbevare skatte-, moms- og driftsregnskaber i mindst 5 år fra udbetalingstidspunktet.

Ved overtrædelse af forpligtelser/andre forpligtelser beregner vi en sanktion. I bilag 1 kan du se en vejledende oversigt over, hvordan vi sanktionerer de enkelte overtrædelser. Sanktionsprocenten afhænger af en konkret vurdering i den enkelte sag.

Har vi fundet en overtrædelse, vil du modtage et afgørelsesbrev, hvor vi nedsætter tilskuddet, fordi betingelserne ikke er overholdt. Du kan klage over afgørelsen, og du kan læse mere om, hvordan du klager i kapitel 10.10. På de næste sider kan du læse mere om konsekvensen ved at overtræde forpligtelser/andre forpligtelser.

8.5.1 Overtrædelser af forpligtelser/andre forpligtelser

Ved overtrædelse af forpligtelser/andre forpligtelser bliver overtrædelsen vurderet i forhold til:[24]

- Alvor – hvor alvorlig er overtrædelsen i forhold til ordningens formål?
- Omfang – hvilken virkning har overtrædelsen på ordningens formål som helhed?
- Varighed – hvor længe vil arealet være påvirket af overtrædelsen?
- Hyppighed - har du inden for programperioden haft en lignende overtrædelse?

Vi laver en samlet vurdering af alvor, omfang og varighed for hver overtrædelsestype, og så inddeler vi overtrædelserne i vægtningskategorier på denne baggrund. I bilag 1 kan du se vejledende vægtningskategorier for hver overtrædelsestype. Læs mere om vægtningskategorier i næste afsnit.

Kriteriet ”hyppighed” betyder, at sanktionen skærpes, hvis en overtrædelse har fundet sted flere gange hos den samme tilsagnshaver. Du kan læse mere i kapitel 8.8 om, hvordan vi beregner den skærpede sanktion for en gentagen overtrædelse.

8.6 Sådan beregner vi din sanktion

I de følgende kapitler har vi beskrevet, hvordan vi beregner sanktionen, så det er muligt for dig at regne efter, hvordan en eventuel sanktion er beregnet. Sanktionen beregnes kun for overtrædelser af typen forpligtelser/andre forpligtelser.

Når vi beregner, hvor stor sanktionen skal være, bruger vi to virkemidler:

- Vægtningskategorier; 1, 10, 25, 50 eller 100 %. Kategorierne er opgjort ud fra overtrædelsens alvor, omfang og varighed.
- Sanktionstrappe – en faktor, der ganges på overtrædelsen. Det vil sige, at arealmæssigt store eller gentagne overtrædelser giver forholdsmæssigt større sanktioner.

De to virkemidler, vægtningskategorier og sanktionstrappen, giver tilsammen mulighed for, at vi kan tilpasse sanktionerne efter, fx hvor alvorlig overtrædelsen er, eller hvor stort et areal overtrædelsen har berørt. Virkemidlerne betyder også, at vi kan nedsætte din udbetaling med et større beløb end det beløb, du egentlig skulle have udbetalt for det areal, hvor der er konstateret en overtrædelse. Det betyder fx, at en grov overtrædelse på et lille areal medfører en større nedsættelse, end hvad der svarer til udbetalingen på det lille areal. Nedsættelsen vil dog aldrig være større end dit samlede tilskud.

Vurderingen af en overtrædelse vil altid bero på en konkret bedømmelse i det enkelte tilfælde. Det betyder, at vægtningskategorien i nogle sager kan være højere eller lavere end det, der fremgår af oversigten i bilag 1. Beregningen af sanktionen sker i trin og på afgrødegruppeniveau. I disse trin bruger vi også en række begreber (overtrædelsesprocent, sanktionsprocent og samlet sanktionsprocent), som går igen i de sanktionsbreve, som vi sender ud, hvorimod begrebet sanktionsprocent kun bruges i bekendtgørelsen. I det følgende gennemgås de enkelte trin i sanktionsberegningen, og bagefter kan du se en række eksempler.

[24] Jf. artikel 35, stk. 3, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

Vigtigt

Begrebet afgrødegruppe bruges ved beregning af sanktion. En afgrødegruppe er tilsagnsmarker, der er givet i samme programperiode (fx 2014-2020) under samme foranstaltning (alle arealbaserede miljøtilsagn), og som har samme sats.

Hvis du modtager tilskud med forskellige satser på de enkelte arealer, vil disse indgå i forskellige afgrødegrupper. Et eksempel på dette er, hvis du har tilsagn om tilskud til 20-årig fastholdelse, og du på mark 1 har et tilsagn med tilskudssatsen 1.800 kr. pr. ha og på mark 2 har et tilsagn med tilskudssatsen 3.500 pr. ha. De to marker tilhører derfor to forskellige afgrødegrupper.

Trin 1: Vi vurderer overtrædelserne på markerne og beregner en samlet overtrædelsesprocent. Denne beregning sker ud fra forholdet mellem det areal, hvor der er fundet en overtrædelse, det samlede areal inden for afgrødegruppen og vægtningskategorien. Beregning af overtrædelsesprocenten for en vægtningskategori ser sådan ud:

$$\text{Overtrædelsesprocent} = \frac{\text{Overtrådt areal i vægtningskategorien} \times \text{Vægtningskategori}}{\text{Fastslået areal (indenfor afgrødegruppen)}}$$

Trin 2: Den samlede overtrædelsesprocent ganger vi med en faktor fra sanktionstrappen, og det resulterer i en sanktionsprocent. Sanktionstrappen bruges for at beregne en proportional stigning af sanktionen, så sanktionen bliver større ved alvorlige/større overtrædelser.[25]

Sanktionstrappe:

Interval for overtrædelsesprocent	**Omregningsfaktor til sanktionstrappe**	**Maksimal sanktionsprocent efter omregning med sanktionstrappe**
0 < overtrædelsesprocent ≤ 10	1	10
10 < overtrædelsesprocent ≤ 20	1,2	24
20 < overtrædelsesprocent ≤ 50	1,3	65
50 < overtrædelsesprocent ≤ 100	1,4	100*

* Den samlede sanktionsprocent kan aldrig overstige 100.

Vi finder sanktionsprocenten for overtrædelser på markniveau ved denne beregning:

$$\text{Sanktionsprocent på markniveau} = \text{Samlet overtrædelsesprocent} \times \text{Omregningsfaktor}$$

Trin 3: Hvis vi finder en overtrædelse på bedriftsniveau, beregner vi sanktion uden brug af sanktionstrappen. Beregningen ser således ud:

$$\text{Sanktionsprocent på bedriftsniveau} = \frac{\text{Vægtningskategori} \times \text{Overtrådt areal}}{\text{Fastslået areal (indenfor afgrødegruppen)}}$$

Trin 4: Til sidst lægger vi sanktionsprocenterne for mark- og bedriftsovertrædelser sammen til en samlet sanktionsprocent. Den samlede sanktionsprocent er den procent, som vi nedsætter årets tilskud med for den pågældende afgrødegruppe.

[25] Jf. § 23, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

Vi gentager trin 1-4 for hver afgrødegruppe, hvor vi har fundet overtrædelser på en mark i den pågældende afgrødegruppe.

Eksempler på beregning af sanktion
I det følgende viser vi en række eksempler, hvor sanktionen beregnes.

Eksempel med én overtrædelse:

Eksempel 1:
Ansøger A har et tilsagn på 8 ha i afgrødegruppen. Der er konstateret en overtrædelse i vægtningskategori 50 % på en mark på 2 ha.

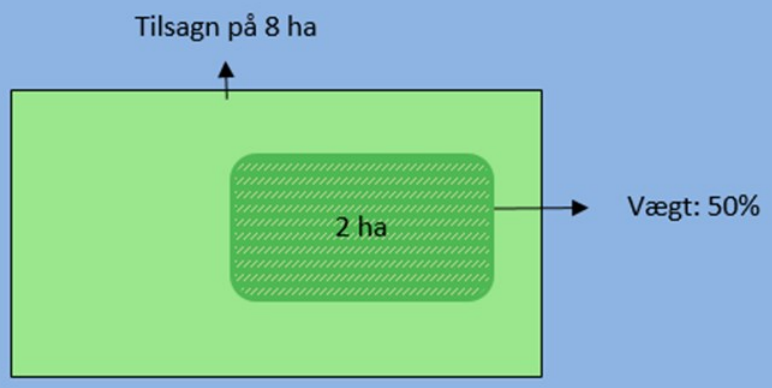

Trin 1
(her beregnes overtrædelsesprocenten):

$$\frac{2\text{ ha}}{8\text{ ha}} \times 50\,\% = 12{,}5\,\%$$

Trin 2
Sanktionsprocenten på 12,5 % ligger på andet trin af sanktionstrappen (10 < overtrædelsesprocenten ≤ 20), hvor der skal ganges med 1,2. Sanktionsprocenten er derfor:

$$12{,}5\,\% \times 1{,}2 = 15$$

Trin 4
Da der ikke er andre overtrædelser, er sanktionsprocenten lig den samlede sanktionsprocent, og ansøger A skal have nedsat årets udbetaling med 15 %.

Hvis der er tale om flere typer af overtrædelser inden for en afgrødegruppe, vil hver enkelt overtrædelse indgå i beregningen af sanktionen af årets udbetaling, selvom overtrædelserne er sket helt eller delvist på det samme areal.

Eksempel på flere overtrædelser på samme mark:

Eksempel 2:

Ansøger B har et tilsagn på 10 ha, og der er10 ha i afgrødegruppen. Der er en overtrædelse på 0,8 ha med vægtningskategori 25 %. På 1,8 ha er der en overtrædelse med vægtningskategorien 100 %. Overtrædelsen medfører også bortfald af tilsagnet på det berørte areal.

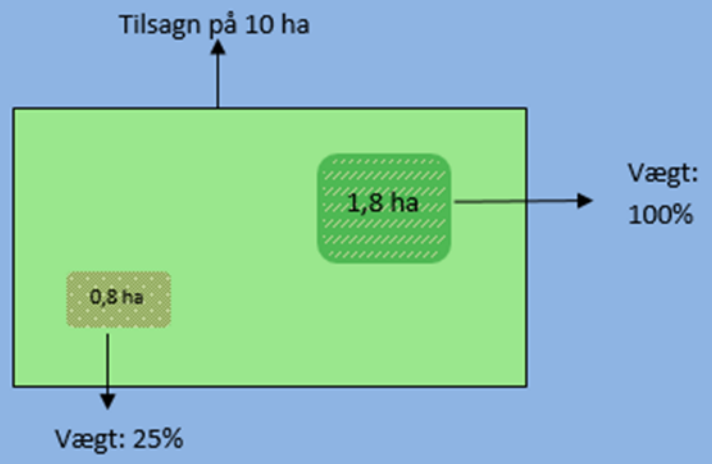

Sanktionen beregnes således:

Trin 1

Beregning af overtrædelsesprocenten:

25% vægtningskategori: $\frac{0{,}8\ \text{ha}}{10\text{ha}} \times 25\ \% = 2\ \%$

100 % vægtningskategori: $\frac{1{,}8\ \text{ha}}{10\ \text{ha}} \times 100\ \% = 18\ \%$

Den samlede overtrædelsesprocent er: 2 % + 18 % = 20 %

Trin 2

Anvendelse af sanktionstrappen:

Den samlede overtrædelsesprocent på 20 % ligger i intervallet 10 <overtrædelsesprocent ≤ 20 i sanktionstrappen, så overtrædelsesprocenten skal ganges med faktor 1,2.

Sanktionsprocenten er således: 20 % x 1.2 = 24 %

Trin 4

Da der ikke er overtrædelser på bedriftsniveau, er den samlede sanktionsprocent lig med sanktionsprocenten, dvs. at årets udbetaling i denne afgrødegruppe nedsættes med 24%. Desuden bortfalder tilsagnet på de 1,8 ha med krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud. Tilsagnet bliver derfor nedskrevet til 8,2 ha.

Hvis vi konstaterer overtrædelser på både markniveau og på bedriftsniveau, beregner vi først sanktionsprocenten på markniveau (trin 2), hvorefter vi beregner den på bedriftsniveau (trin 3). Den samlede sanktion beregnes til sidst som summen af sanktionsprocenten på markovertrædelser og summen af sanktionsprocenten på bedrifts-overtrædelser (trin 4).

Eksempel på overtrædelser på både mark- og bedriftsniveau:

Eksempel 3:

Overtrædelse 1 på et areal på 3 ha med vægtningskategorien 25 %.
Overtrædelse 2 på et areal på 2 ha med vægtningskategorien 50 %.
Overtrædelse 3, der ikke knytter sig til arealer (overtrædelse på bedriftsniveau – vægtningskategori 10 %).

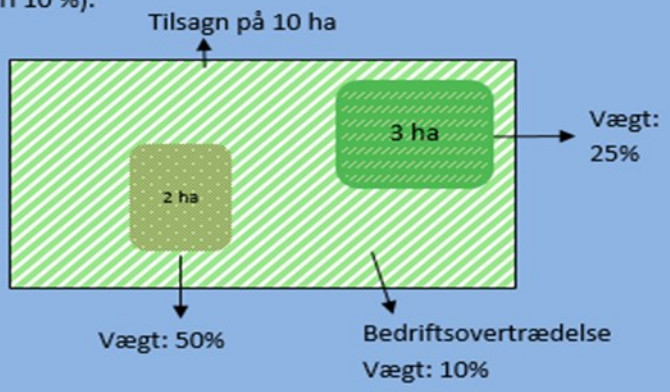

Trin 1

Beregning af overtrædelsesprocenten:
Overtrædelse 1
Vægtningskategori: 25 %

Overtrædelsesprocent: $\frac{3\text{ ha}}{10\text{ ha}} \times 25\ \% = 7{,}5\ \%$

Overtrædelse 2
Vægtningskategori: 50 %

Overtrædelsesprocent: $\frac{2\text{ ha}}{10\text{ ha}} \times 50\ \% = 10\ \%$

Den samlede overtrædelsesprocent for overtrædelse 1 og 2 er: 7,5 % + 10 % = 17,5 %

Trin 2

Anvendelse af sanktionstrappen:
Da den samlede overtrædelsesprocent er over 10 % men under 20 %, skal den samlede overtrædelsesprocent ganges med en faktor på 1,2.
Sanktionsprocenten efter anvendelse af sanktionstrappen: 17,5 % × 1,2 = 21%

Trin 3

Overtrædelse på bedriftsniveau:
Vægtningskategori: 10 %
Overtrædelse 3 er på bedriftsniveau. Vi fastsætter derfor arealet, hvor der er en overtrædelse, som hele afgrødegruppen, dvs. 10 ha. Sanktionstrappen bliver ikke brugt på denne type overtrædelse. Det vil sige, at sanktionsprocenten beregnes som: $\frac{10\text{ ha}}{10\text{ ha}} \times 10\ \% = 10\ \%$

Trin 4

Beregning af den samlede sanktionsprocent: 21 % + 10 = 31%
Det betyder, at årets udbetaling i afgrødegruppen skal nedsættes med 31 %.
Ingen af overtrædelserne medfører bortfald af tilsagn, så tilsagnet er stadig på 10 ha.

8.7 Gentagelse af overtrædelse

Det kan betyde en skærpelse af sanktionen, hvis en forpligtelse/anden forpligtelse overtrædes gentagne gange. Der er tale om gentagelse, når:

- overtrædelsen er begået af samme tilskudsmodtager
- der tidligere er begået andre lignende overtrædelser
- den tidligere overtrædelse er sket i:
  - det samme tilsagn som den nye overtrædelse
  - et andet miljøtilsagn, som er givet i 2015-2022
  - miljø- eller økologitilsagn givet i 2007-2014
- overtrædelsen er sket inden for den nuværende programperiode (eller inden for de sidste fire år).

I ansøgningsåret 2025 ser vi på overtrædelser, der er foregået fra 2014 til 2024. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø skærper sanktionen ved at anvende en særlig sanktionstrappe for gentagelser.

Sanktionstrappe for gentagelser:

Interval for sanktionsprocent	**Omregningsfaktor til sanktionstrappe**	**Sanktionsprocent efter brug af sanktionstrappe**
0 <overtrædelsesprocent ≤ 10	1,2	12
10 <overtrædelsesprocent ≤ 20	1,5	30
20 <overtrædelsesprocent ≤ 50	1,8	90
50 <overtrædelsesprocent ≤ 100	2,0	100*

**Sanktionsprocenten kan aldrig overstige 100.*

I de tilfælde, hvor der inden for afgrødegruppen er både førstegangsovertrædelser og gentagne overtrædelser, anvendes efter fast praksis sanktionstrappen for gentagelse for alle overtrædelserne, hvis arealet med gentagelse udgør 15 % eller mere af det samlede areal med overtrædelse. I de tilfælde, hvor arealet med gentagne overtrædelser er mindre end 15 % af det samlede areal med overtrædelse, anvendes den almindelige faktor i sanktionstrappen også på gentagelser.

Den skærpede sanktionstrappe bruges ikke ved bedriftsovertrædelser. Ved bedriftsovertrædelser er udgangspunktet efter styrelsens praksis, at sanktionsprocenten ved gentagelser forhøjes med 50 %.

Eksempel på sanktion ved gentagelse (sammenlign med eksempel 1):

Eksempel 4:
Ansøger E har et tilsagn på 8 ha i afgrødegruppen. Der er konstateret en overtrædelse i vægtningskategori 50 % på en mark på 2 ha. En lignende overtrædelse blev også konstateret i 2013.

Trin 1
Beregning af overtrædelsesprocenten: $\frac{2\text{ ha}}{8\text{ ha}} \times 50\ \% = 12{,}5\ \%$

Trin 2
Overtrædelsesprocenten på 12,5 % lander på andet trin af sanktionstrappen (10 < sanktionsprocent ≤ 20), hvor der skal ganges med 1,5.

Sanktionsprocenten er derfor: 12,5 % × 1,5 = 18,75 %

Trin 4
Da der ikke er overtrædelser på bedriftsniveau, er sanktionsprocenten lig den samlede sanktionsprocent, dvs. Ansøger E skal have nedsat årets udbetaling med 18,75 %.
(du kan sammenligne med eksempel 1, hvor der kun var overtrædelse i ét år, og her blev årets udbetaling nedsat med 15 %).

8.8 Udelukkelse

Hvis vi efter kontrol vurderer, at overtrædelsen af forpligtelser eller andre forpligtelser er alvorlig, kan det have store konsekvenser for dine tilsagn. Konsekvenserne kan være, at:[26]

- tilskud ikke udbetales for kontrolåret og det efterfølgende år
- tilsagnet bortfalder, og vi kræver tilbagebetaling af tilskud
- tilskud for eventuelle andre miljø- og økologiordninger fra 2015-2020 ikke udbetales for kontrolåret og det efterfølgende år
- du ikke kan få et nyt miljøtilsagn i kontrolåret eller det efterfølgende år (hvis du allerede har fået et nyt tilsagn i kontrolåret, vil det bortfalde)

Du kan også risikere, at du ikke får udbetalt tilskud eller bliver udelukket fra ordningen, hvis du har leveret falsk bevismateriale for uretmæssigt at få udbetalt tilskud eller ikke har indsendt de nødvendige oplysninger som følge af forsømmelse.[27]

[26] Jf. artikel 35, stk. 5, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

[27] Jf. artikel 35, stk. 6, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

9. Producentskifte

9.1 Producentskifte/ophør af tilsagn

Du kan overdrage dit tilsagnsareal til en ny ejer eller forpagter, når arealet bliver solgt, bortforpagtet, eller forpagtningen ophører. I den situation skal du vælge enten, at:

- overdrage tilsagnet til den nye ejer eller forpagter, som herefter skal opfylde betingelserne (se afsnit 9.1.1), eller
- lade tilsagnet ophøre uden at tidligere udbetalt tilskud skal betales tilbage (se afsnit 9.1.2).

Du skal indsende en erklæring om producentskifte, hvor du giver Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø besked om, at du enten overdrager tilsagnet eller lader det ophøre. Ellers bortfalder tilsagnet, og du vil modtage et krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud. Nedenfor kan du læse mere om, hvad du skal gøre alt efter om du producentskrifter med eller uden tilsagn, eller hvis du indtræder i et tilsagn.

Hvis du har andre tilsagn på de arealer, du ønsker at overdrage, skal du være opmærksom på, at der kan gælde andre regler for producentskifte. Du kan se hvilke ordninger, du skal være opmærksom på vores hjemmeside om producentskifte

Vigtigt

Du skal være opmærksom på, at bestemmelserne i servitutten fortsat gælder, når tilsagnet ophører.

9.1.1 Overdragelse med producentskifte af tilsagn

Du anmelder producentskiftet ved at udfylde og indsende en producentskifteerklæring (hvid erklæring), som du kan finde via vores hjemmeside om producentskifte eller på Virk.dk
Her kan du også læse mere om producentskifte, hvis du er i tvivl. Du kan også få hjælp, hvis du henvender dig til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs Kontraktcenter på Tlf.+45 33 95 80 00 eller mail@lbst.dk.

Frist for indsendelse af producentskifteerklæring

Fristen for at indsende producentskifteerklæring til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er fristen for indsendelse af fællesskemaet. Hvis erhverver har indberettet tilsagnet i sit fællesskema, kan erklæringen dog indsendes efterfølgende inden for en frist, som Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø fastsætter.[28] Hvis fristen for indsendelse af producentskifteerklæring ikke overholdes, kan det medføre bortfald af tilsagn.

Overdragelse mindre end 8 uger før ansøgningsfristen

Hvis overdragelsen sker mindre end 8 uger før fællesskemafristen, skal producentskifteerklæringen dog være modtaget senest 8 uger efter overdragelsestidspunktet.[29] Hvis overdragelsen fx finder sted den 10. april, skal producentskifteerklæringen være modtaget i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø senest den 5. juni.

Dispensation

[28] Jf. § 14, stk. 6, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

[29] Jf. § 14, stk. 3, 3. pkt., i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kan i særlige tilfælde dispensere fra fristen for anmeldelse om producentskifte.[30] Forinden skal styrelsen have modtaget en begrundet ansøgning om dispensation. Læs mere om dispensationsmuligheder generelt under afsnit 10.7.

Indtræden i tilsagnet og anmeldelse af tilsagnsmarker efter producentskifte af tilsagn
Erhverver træder automatisk ind i tilsagnet fra overdragelsestidspunktet, hvis producentskifteerklæring modtages rettidigt i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.[31] Som erhverver skal du være opmærksom på tilsagnets betingelser, da du nu er ansvarlig for at overholde betingelserne fra overdragelsestidspunktet.

Efter en overdragelse med producentskifte af tilsagn er det erhverver, som skal indberette tilsagnsmarkerne i sit fællesskema på siden "Markplan og grundbetaling" og på siden "Miljø- og fastholdelsestilsagn". Det er også erhverver, som skal erklære, at betingelserne vil blive overholdt.

Tilskuddet vil blive udbetalt til den ansøger, der har anmodet om udbetaling i fællesskemaet, og som råder over arealet ved ansøgningsfristens udløb.

Hvis et producentskiftet tilsagn bortfalder efter overdragelsen, kræver Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø normalt, at tidligere udbetalt tilskud skal betales tilbage af erhverver. Det gælder også for tilskud, som er udbetalt til overdrager.[32]

9.1.2 Overdragelse uden producentskifte af tilsagn

Du kan også lade tilsagnet ophøre, når du overdrager dit tilsagnsareal. Overdragelse af dit tilsagnsareal kan ske ved at sælge det, bortforpagte det, eller ved at forpagtningen ophører. I denne situation skal du ikke betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.[33] Selvom du overdrager dit tilsagn, vil de tinglyste servitutter fortsat være gældende.

Din oplysningspligt
Ønsker du at overdrage dine arealer og lade tilsagnet ophøre, skal du hurtigst muligt underrette Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om, at du har overdraget arealerne. Det gør du ved at udfylde og indsende blanketten "Producentskifteerklæring (blå blanket)". Bemærk, at du bliver sendt videre til Virk.dk fra vores hjemmeside for producentskifte.

Du skal huske, at både overdrager og erhverver skal underskrive producentskifteerklæringen. Du kan som overdrager vælge at indsende dokumentation for overdragelsen, eksempelvis en salgsaftale eller en forpagtningsaftale, i stedet for en underskrift fra erhverver. Datoen for overdragelsen skal fremgå af enten erklæringen eller den indsendte dokumentation.

Det er en fordel for dig, at du indsender enten erklæringen eller dokumentation for overdragelse hurtigst muligt, så du undgår, at vi sender dig høringer. Derudover kan det påvirke ansøgningen for næste år, hvis vi ikke har alle relevante oplysninger. Opfylder du ikke din oplysningspligt, kan Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø bestemme, at dit tilsagn bortfalder, og at du skal tilbagebetale allerede udbetalt tilskud.

9.1.3 Når du indtræder i et tilsagn

Ved et producentskifte kan du som erhverver indtræde i eksisterende tilsagn for de overdragede arealer. Det er en betingelse for, at tilsagnet kan opretholdes, at du fra overdragelsestidspunktet overtager tilsagnet med de rettigheder og pligter, der er betingelser for tilsagnet. Tilsagnet vil herefter fremgå af listen over dine registrerede tilsagn. Det er også dig, der skal erklære i Fællesskemaet, at du overholder betingelserne for tilsagnet.

---

[30] Jf. § 14, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

[31] Jf. § 14, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

[32] Jf. § 14, stk. 1, 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

[33] Jf. artikel 47, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013.

Du skal opfylde alle betingelserne i den resterende periode af tilsagnet. Hvis tilsagnet bortfalder efter overdragelsesdatoen, er det erhverver, der skal tilbagebetale tidligere udbetalt tilskud. Det gælder også for tilskud, som er udbetalt til overdrager.[34] Du skal dog være opmærksom på, at der kan gælde særlige forhold for sager, der har været omfattet af kontrol, se kapitel 9.2.

9.1.4 Omgåelse

Vær opmærksom på, at det kan betragtes som omgåelse, hvis du f.eks. opretter et nyt selskab med henblik på at få en uberettiget fordel eller ønsker at undgå et tilbagebetalingskrav i forbindelse med et producentskifte eller ophør med økologisk drift. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vil foretage en konkret vurdering af, om der foreligger omgåelse. Et eksempel på forhold, vi vil vurdere nærmere, er, hvis du bortforpagter tilsagnsarealerne og dermed lader tilsagnet ophøre. Herefter generhverver du de samme arealer efter ganske kort tid og anmelder arealerne på Fælleskemaet ved den første ansøgningsrunde efter overdragelsen. Læs også om omgåelse i kapitel 10.6.

9.2 Når vi konstaterer overtrædelser ved en kontrol

Hvis vi i forbindelse med kontrol konstaterer, at tilsagnets betingelser ikke er overholdt, nedsættes tilskuddet for den landbruger, som har indsendt Fællesskemaet, og som derfor skal have årets udbetaling.

Det betyder, at hvis et producentskifte foretages efter indsendelsen af Fællesskema, er det altid hos overdrager, at vi kontrollerer, at tilsagnets betingelser bliver overholdt. Overdrager kan være ansvarlig for eventuelle overtrædelser, som vi konstaterer i forbindelse med en kontrol. Det vil sige, at hvis vi i forbindelse med en kontrol konstaterer, at erhverver ikke har opfyldt betingelserne for tilsagn, kan overdrager risikere, at årets tilskud bliver nedsat, eller at tilsagnet bortfalder, og at tidligere udbetalt tilskud bliver krævet tilbagebetalt.

I praksis kan det betyde, at vi vil rette et eventuelt krav mod overdrager i situationer, hvor vi ikke ved, at der er gennemført et producentskifte. Eksempelvis kan der være konstateret en overtrædelse på et areal ved kontrol i sommer 2024. Arealet overdrages til anden side i efteråret 2024, men der skal efter reglerne først indsendes producentskifteskema til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø ved fællesskemafristen 2025. En eventuel sanktion vil derfor i forbindelse med sagsbehandling af udbetaling for tilskud 2024 blive rettet mod overdrager, selvom arealet i praksis er overdraget til erhverver.

Hvis producentskiftet foretages før indsendelsen af Fællesskema, er det derimod erhverver, der holdes ansvarlig, fordi det er erhverver, der i Fællesskema har indberettet, at tilsagnsbetingelserne er overholdt. Hvis overdrager eller erhverver mener, at de uberettiget har fået nedsat deres støtte på grund af forhold, der skyldes den anden part, er dette et civilretligt forhold mellem parterne, som er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø uvedkommende. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø henholder sig til den registrerede tilsagnshaver, der har erklæret, at tilsagnsbetingelserne er eller vil blive overholdt.

[34] Jf. § 25, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 1077 af 1. juni 2021 om økologisk arealtilskud med senere ændringer.

10. Fælles regler for arealbaserede tilsagn under landdistriktsprogrammet

I dette kapitel kan du læse om de regler, der er fælles for de tilsagn, der er givet i 2015-2020.

10.1 Bortfald af tilsagn

Et tilsagn om tilskud bortfalder eller kan bortfalde blandt andet, hvis:[35]

- kriterierne for tilskudsberettigelse ikke er overholdt
- visse typer af forpligtelser eller forbud ikke er overholdt (fx sprøjtning)
- du som tilsagnshaver har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger, eller du har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse
- du ikke opfylder dine pligter i forbindelse med kontrol
- du ikke opfylder din oplysningspligt
- du ikke overholder fristen for indsendelse af erklæring om producentskifte
- du ikke overholder fristen for at indsende fællesskemaet
- du ikke overholder fristen for at anmode om udbetaling i fællesskemaet

Vi kan dog bestemme, at tilsagnet ikke bortfalder i følgende tilfælde:

- hvis du ikke har fået en advarsel i det rettidigt indsendte Fællesskema om, at du ikke har anmodet om udbetaling af tilskud, og arealet ikke var registret som tilsagnsareal i Internet Markkort
- hvis du har skrevet i bemærkning i fællesskemaet om, hvorfor du ikke har anmodet om udbetaling, og fællesskemaet er indsendt senest ved ændringsfristen
- hvis du i det senest indsendte Fællesskema ikke længere anmoder om udbetaling af et eller flere tillæg.

Vi vil herefter vurdere, om tilsagnet skal bortfalde. Vi ser i sagsbehandlingen på,

- om der er særlige omstændigheder som gør, at tilsagnet ikke bør bortfalde,
- om du har oplyst en gyldig grund til, at tilsagnet ikke skal bortfalde, eller
- om der foreligger en indlysende fejl.

Hvis overtrædelsen medfører, at tilsagnet bortfalder, vil vi også kræve tidligere udbetalt tilskud tilbagebetalt. Indtil tilskuddet er betalt tilbage, bliver der beregnet renter med den rentesats, der er fastsat i renteloven, dog minimum 50 kr. Der bliver beregnet renter fra den dato, hvor betalingsfristen udløber, og indtil beløbet er indbetalt.[36] Selvom du klager, skal du indbetale det opkrævede beløb, selv om der er en klagesag i gang.

10.2 Ekspropriation og jordfordeling

10.2.1 Ekspropriation

Ekspropriation betyder, at offentlige myndigheder varigt eller for en periode overtager dine arealer. Ved ekspropriation har du ikke selv valgt at overdrage dine arealer, men det sker efter krav fra en myndighed.[37] Hvis en offentlig myndighed eksproprierer dine arealer varigt eller midlertidigt, skal du kontakte Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø senest 15 arbejdsdage fra det tidspunkt, hvor du er i stand til det. Du skal fremsende kopi af den afgørelse om ekspropriation, som du har modtaget fra den pågældende myndighed. Når et areal bliver

[35] Jf. §§ 24 og 25 i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

[36] Jf. § 5, stk. 1, i lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020.

[37] Jf. lov nr. 96 af 31. marts 1965 om ekspropriationer under ministeriet for offentlige arbejder med senere ændringer.

eksproprieret, vil der som hovedregel ikke være krav om, at du skal tilbagebetale tidligere udbetalt tilskud til arealet.[38] Nedenstående gælder dog også forhold, hvor du har indgået en frivillig aftale med myndigheden på ekspropriationslignende vilkår, dvs. i tilfælde hvor der ellers ville være sket en egentlig ekspropriation.

Force majeure
Ekspropriation kan anmeldes som force majeure, hvis det vedrører hele eller en væsentlig del af bedriften og ikke kunne forudses på ansøgningstidspunktet. Her skal du kontakte Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø senest 15 arbejdsdage fra det tidspunkt, hvor du er i stand til det.[39] Tilsagnet bortfalder som regel for de pågældende arealer, men kan evt. opretholdes ved midlertidige ekspropriationer. Læs mere i afsnit 10.8.

Indgreb af myndigheder
Ekspropriation betragtes og behandles dog oftest som offentlige eller af myndighederne godkendte indgreb, som led i fysisk planlægning. Det kan gælde bedriften eller en del af bedriften. Her er den ingen tidsfrist for anmeldelsen. Tilsagnet bortfalder altid for de pågældende arealer.[40]

Du kan ikke søge om udbetaling af tilskud til et areal, hvis myndigheden overtager tilsagnsarealet inden udløbet af ansøgningsfristen i det pågældende tilsagnsår. Hvis du allerede har søgt om udbetaling til et areal, der eksproprieres i løbet af tilsagnsåret, skal du trække tilsagnsarealet ud af ansøgningen.

Hvis du ikke har underrettet Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om ekspropriationen, og vi ved kontrol konstaterer, at du ikke har overholdt tilsagnsbetingelserne, kan det medføre bortfald og evt. krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud.

10.2.2 Jordfordeling
Hvis nogle af dine tilskudsarealer er fragået som følge af jordfordeling, skal du informere os om det. Du skal indsende dokumentation for jordfordelingen, for eksempel ved at indsende kopi af den underskrevne jordfordelingsoverenskomst. Arealet udgår af tilsagnet med virkning fra begyndelsen af det tilsagnsår, hvor betingelserne for tilsagnet ikke opfyldes for hele tilsagnsåret.[41] Læs mere om
jordfordeling.

10.3 Revisionsklausul
Du kan kun få udbetalt tilskud til 20-årig fastholdelse under det nuværende Landdistriktsprogram for forpligtelser, som er mere vidtgående, end hvad du i forvejen er forpligtet til.[42] Hvad du i forvejen er forpligtet til, fremgår først og fremmest af love eller bekendtgørelser. Forpligtigelserne kan dog også fremgå af afgørelser truffet af en offentlig myndighed, som pålægger dig obligatoriske begrænsninger/restriktioner for dine aktiviteter på et givet areal (pålæg, påbud, forbud og tilsvarende i medfør af lovgivning).

Kommer der nye regler, eller træffer en myndighed en afgørelse, som skærper eksisterende forpligtelser eller pålægger dig nye forpligtelser, skal tilsagnene tilpasses/revideres, så der kun ydes tilskud for forpligtelser, der er mere vidtgående, end hvad du i forvejen er forpligtet til. Dette fremgår af EU-reglers såkaldte revisionsklausul.[43]

Hvis du ikke kan acceptere tilpasningen af tilsagnet, kan du lade hele dit tilsagn ophøre på grund af revisionsklausulen uden krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalte tilskud.[44] Du skal i så fald sende os en erklæring om anvendelse af revisionsklausul, som du finder på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs hjemmeside

[38] Jf. art. 4, stk. 1, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.
[39] Jf. art. 4, stk. 2, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.
[40] Jf. § 19 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer samt artikel 47, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013.
[41] Jf. § 19 i bekendtgørelse nr. 67 af 28. januar 2015 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer med senere ændringer samt artikel 47, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013.
[42] Jf. artikel 28, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013.
[43] Jf. artikel 48 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013.
[44] Jf. artikel 48 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013.

under ordningen 20-årig fastholdelse. Dit tilsagn ophører så fra begyndelsen af det pågældende tilsagnsår, uden at du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage. Vær dog opmærksom på at et ophør af tilsagn ikke samtidig medfører, at de tinglyste forpligtelser ophører. Dermed skal de under alle omstændigheder fortsat overholdes.

Fristen for at indsende erklæringen er den samme som fristen for fællesskema. Du kan dog altid indsende erklæringen senest 8 uger efter, at den nye regel, der påvirker tilsagnet, træder i kraft. Hvis de 8 uger udløber på en helligdag, en lørdag eller en søndag, så udløber fristen den første arbejdsdag, der følger herefter.

Det kan fx være, at du pålægges at anlægge en offentlig vandboring på dit areal med en 25 meters beskyttelseszone. Hvis du på baggrund af påbuddet ønsker, at hele dit tilsagn ophører, skal du indsende en erklæring om anvendelse af revisionsklausul. Du skal indsende erklæringen inden fællesskemafristen. Du har dog altid 8 uger til at indsende erklæringen fra den dag, reglen træder i kraft. Hvis du ikke indsender en erklæring, og vi ikke hører fra dig, vil tilsagnet kun bortfalde på de arealer, der er omfattet af revisionen uden krav om tilbagebetaling.

10.4 Suspension

Suspensionsreglen[45] indebærer, at du i visse tilfælde kan få adgang til at afhjælpe en overtrædelse, så din udbetaling af tilskud i det pågældende år ikke reduceres. Udbetaling af miljøtilskuddet vil i stedet blive suspenderet, indtil du har afhjulpet overtrædelsen. Suspensionsreglen anvendes ved manglende opfyldelse af følgende betingelse af kravet om Information om tilsagnet på erhvervsmæssig hjemmeside[46], jf. afsnit 4.2.

I tilfælde af manglende opfyldelse sender vi dig et brev om at situationen skal afhjælpes indenfor en periode på 14 dage. Hvis du ikke afhjælper situationen inden for den nævnte frist, sender vi dig et nyt brev til om afhjælpning af situationen med en frist hertil på 7 dage.[47] Afhjælper du situationen inden for fristen, eksempelvis ved at indsætte logo og tekst på din hjemmeside og dermed opfylder kravet om information om tilsagnet, kan dit tilskud udbetales. Afhjælper du ikke situationen inden for fristen, træffer vi afgørelse om nedsættelse af dit tilskud.

10.5 Svig med og misbrug af tilskud

Du har pligt til at oplyse Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, hvis du ikke længere opfylder betingelserne i tilsagnet[48]. Hvis du ikke opfylder oplysningspligten for et areal, vil Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø som udgangspunkt træffe afgørelse om bortfald af tilsagnet og kræve tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud.[49]

Svindel med tilskudsberettigelse og misbrug af tilskud

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kontrollerer ansøgninger om tilskud for svig med EU-midler. Svig defineres i denne sammenhæng som en forsætlig handling, eller en handling du undlader at gøre, der påvirker retten til tilskud eller omfanget af tilskud til ansøgers fordel. Hvis ansøger kunstigt opdeler sin virksomhed for at opfylde betingelserne til tilskud, er det betragtes det som svig. Ligeledes kan grov forsømmelse af tilsyn med opgaver, som tilskudsmodtager får løst af tredjepart, blive behandlet som en forsætlig forsømmelse. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø forbeholder sig retten til at kontakte tredjeparter med forbindelse til ansøgninger som del af kontrol for svig.

Det kan for eksempel være, hvis:
- dokumenter fra dig er misvisende eller forfalskede
- du ikke lever op til en oplysningspligt

[45] Jf. § 21 a i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

[46] Jf. § 21 a, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

[47] Jf. § 21 a, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

[48] Jf. § 8 i bekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020 af lov om Landdistriktsfonden.

[49] Jf. § 25, stk. 1, nr. 3 og stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder med senere ændringer.

• du anvender midler eller investeringer til et andet formål, end de var tiltænkt og bevilget til.

Svig medfører, at tilskud helt eller delvist bortfalder og kan desuden medføre udelukkelse fra tilskud eller at du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage,[50] bøde eller politianmeldelse.[51] Det er derfor vigtigt, at du kontakter os, hvis du er i tvivl om, hvorvidt en løsning eller fremgangsmåde er legitim og i overensstemmelse med tilskudsbetingelserne. Du skal føre tilsyn med opgaver, som du som tilskudsmodtager får løst af en tredjepart, f.eks. en konsulent. Gør du ikke det, kan det få konsekvens for dit tilskud, selvom det ikke er dig, der har løst opgaven.

10.6 Omgåelse af krav og regler

Vær opmærksom på, at visse tilfælde af salg, bortforpagtning eller ophør af forpagtning efter en konkret vurdering kan betragtes som omgåelse.[52]

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vil foretage en konkret vurdering af, om der foreligger omgåelse fx i tilfælde, hvor du bortforpagter tilsagnsarealerne og lader dermed tilsagnet ophøre, da forpagter ikke anmelder arealerne i dennes fællesskema. Herefter generhverver du de samme arealer efter ganske kort tid og anmelder arealerne på Fælleskemaet ved den første ansøgningsrunde efter overdragelsen.

Ovenstående eksempel er ikke altid en omgåelse af reglerne, men hvis Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer, at der er tale om omgåelse, skal du betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.[53]
Gå til vores sider om omgåelse

10.7 Dispensation

Hvis du i særlige tilfælde ikke kan opfylde betingelserne i tilsagnet, har du mulighed for at søge om dispensation. Ansøgning om dispensation skal være skriftlig og velbegrundet. Den sendes til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, gerne på e-mail til arealtilskud@lbst.dk. På den måde giver du os mulighed for at vurdere din specielle situation. Styrelsen vil herefter tage stilling til, om din ansøgning kan imødekommes og sende dig en skriftlig afgørelse.

Du skal søge dispensation, inden du foretager dig noget, der kan være i strid med betingelserne, fx:
- Hvis du har behov for at foretage kemisk bekæmpelse af ukrudtsarter.
- Hvis du har behov for at tilskudsfodre (fx ved helårsafgræsning).

Vigtigt

Du skal være opmærksom på, at for arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, vil det i de fleste tilfælde også være nødvendigt at indhente en dispensation fra kommunen, hvis du fx ønsker at foretage kemisk bekæmpelse eller ønsker at tilskudsfordre. Det er en fordel, hvis dette afklares med kommunen, inden du søger dispensation hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

Hvis der er tale om helt ekstraordinære og uforudsigelige begivenheder, er der også mulighed for at påberåbe force majeure, se afsnit nedenfor.

Dispensation gives kun i særlige tilfælde, og ansøgning skal være velbegrundet, fx i forholdene på tilsagnsmarken. Som udgangspunkt gives der ikke dispensation, hvis vi har varslet, at vi kommer på kontrol. Ligeledes gives der heller ikke dispensation for overtrædelser konstateret på en kontrol. Hvis arealet godkendes i kontrol, har det

[50] Jf. artikel 77, stk. 4, litra c, i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013.
[51] Jf. § 12 i bekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020 af lov om Landdistriktsfonden og § 289 a i bekendtgørelse nr. 976 af 17. september 2019 af straffeloven.
[52] Jf. artikel 60 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013.
[53] Jf. artikel 63, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013.

ingen konsekvens, at du har fået afslag på dispensation. Hvis der ved kontrollen konstateres overtrædelser, bliver de behandlet iht. sanktionsreglerne.

Ved en kontrol på stedet konstaterer kontrolløren de faktiske forhold på arealerne, der kontrolleres. Alle overtrædelser fremgår af kontrolresultatet – også selvom der er givet dispensation. Hvis der er givet dispensation for særlige forhold, skriver kontrolløren dette i bemærkningen til overtrædelsen. Der vil blive taget højde for dispensationen i den efterfølgende sagsbehandling.

10.8 Force majeure og usædvanlige omstændigheder

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kan i nogle situationer frafalde krav om tilbagebetaling i tilfælde af force majeure eller ekstraordinære omstændigheder.[54] Hvis det på grund af force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder har været umuligt for dig at overholde de krav, der er for at modtage tilskud, kan vi se bort fra den manglende overholdelse, når du opfylder visse krav.

For at vi kan anerkende force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal den indtrufne begivenhed have været en helt usædvanlig situation, som:

- du ikke kunne forudse
- var uden for din kontrol
- reelt har forhindret dig i at opfylde dine forpligtelser.

Du skal desuden, efter vores vurdering, have gjort nok for at sikre dig imod begivenheden.
Force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder kan bl.a. være, hvis:

- tilskudsmodtager er afgået ved døden
- du som tilskudsmodtager er uarbejdsdygtighed i længere tid
- din bedrift i væsentlig grad bliver berørt af en alvorlig naturkatastrofe
- bedriftens stalde bliver ødelagt ved en ulykke
- hele eller dele af din besætning eller dine afgrøder bliver ramt af en sygdom i husdyrpopulationen (en epizooti), en plantesygdom eller en planteskadegører
- du bliver tvunget til at afstå jord eller fast ejendom til staten, altså hvis hele eller en væsentlig del af din bedrift bliver eksproprieret, og ekspropriationen ikke kunne forudses på tidspunktet for, at du sendte din ansøgning.

Bemærk, at eksemplerne er ikke udtømmende, og der vil altid være tale om en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Der skal være sammenhæng mellem årsagen til den manglende overholdelse af regler og tidspunktet for den særlige begivenhed. Hvis du vil påberåbe dig force majeure eller usædvanlige omstændigheder, skal du underrette Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø senest 15 arbejdsdage fra det tidspunkt, hvor du er i stand til at gøre det.[55] Der skal medsendes dokumentation for, at der foreligger force majeure.

Force majeure medfører altid bortfald af årets udbetaling. Hvis det er force majeure pga. en etårig hændelse, opretholdes tilsagnet. Hvis det er en ændring af forholdene, der vurderes at blive længerevarende, kan tilsagnet bortfalde fremadrettet (uden krav om tilbagebetaling).

BEMÆRK, at du altid har pligt til at oplyse Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø om eventuelle ændrede forhold på dine tilsagnsarealer, som betyder, at du ikke kan overholde betingelserne i dit tilsagn.

[54] Jf. artikel 4, stk. 1, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.
[55] Jf. artikel 4, stk. 2, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

10.9 Vi indsamler og behandler dine data[56]

For at kunne administrere ordningen har Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø brug for en række oplysninger. Hvordan disse oplysninger indhentes og behandles, er beskrevet i de følgende kapitler.

For at vi kan behandle din ansøgning, behandler vi en række af dine data. Som hovedregel afgiver du disse data i forbindelse med din ansøgning, men i visse tilfælde indhenter vi også data fra andre myndigheder. Vores adgang til at behandle dine data følger af reglerne for det enkelte tilskud, du søger om. Vi behandler kun data, der er nødvendige og relevante for det tilskud, der søges. Vi behandler disse data for at sagsbehandle, administrere, udbetale og kontrollere de specifikke tilskud. Oplysningerne vil også blive brugt af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø eller andre dele af Ministeriet for Grøn Trepart og tredjemand til statistiske, forsknings-, planlægnings- og evalueringsmæssige formål.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er ansvarlig for behandlingen af de pågældende data, herunder at databehandlingen overholder gældende lovkrav, jf. databeskyttelsesloven (se kapitel nedenfor). Registrene føres og opbevares elektronisk hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

Når vi behandler dine personoplysninger, har du en række rettigheder, blandt andet retten til at søge indsigt i, hvilke personoplysninger vi har registreret om dig. Du har også ret til at få rettet, slettet eller blokeret eventuelt urigtige eller vildledende oplysninger.

10.9.1 Opbevaring af kontroloplysninger

Oplysninger, der bliver indhentet til kontrol, vil blive opbevaret i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø til brug for kontrol af flere tilskudsordninger. Oplysningerne vil endvidere blive brugt til statistiske, forsknings-, planlægnings- og evalueringsmæssige formål. Opbevaring og anvendelse af data sker i henhold til databeskyttelsesloven, hvis behandlingen af oplysninger er omfattet af denne lov. Databeskyttelsesloven gælder som hovedregel kun for behandlingen af oplysninger om fysiske personer og ikke virksomheder (med undtagelse af enkeltmandsvirksomheder). Hvis du søger om tilsagn som fx aktieselskab, vil de oplysninger om dit selskab, som vi behandler, normalt ikke være omfattet af persondataloven.

Som ansøger har du desuden ret til aktindsigt i din sag efter reglerne i forvaltningsloven, uanset om du søger som fysisk eller juridisk person.

10.9.2 Hvad er dine rettigheder i forhold til de registrerede oplysninger?

Databeskyttelsesloven giver dig ret til at søge indsigt i, hvilke personoplysninger Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har registreret om dig.[57] Du har også ret til at få rettet eller slettet eventuelt urigtige eller vildledende oplysninger.[58]

10.9.3 Anvendelse af oplysninger fra Fællesskemaet og offentliggørelse af data

Hvis du indsender tilsagnsskema 2025 og/eller Fællesskema 2025, skal du være opmærksom på, at:

- de afgivne oplysninger i Fællesskemaet vil blive behandlet i forbindelse med afgørelse om udbetaling af tilskud fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø under EAGF og EAFRD (EU's landbrugs- og landdistriktsordninger).
- de afgivne oplysninger i Tilsagnsskemaet vil blive behandlet i forbindelse med afgørelse om tilsagn om tilskud fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø under EAGF og EAFRD.
- Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Nyropsgade 30, 1780 København V, er dataansvarlig.
- Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Pioner Allé 9, 6270 Tønder, er databehandler.

---

[56] Jf. lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven) og Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 (Databeskyttelsesforordningen).

[57] Artikel 15 i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) nr. 2016/679 af 27. april 2016 (Databeskyttelsesforordningen).

[58] Artikel 16 og 17 i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) nr. 2016/679 af 27. april 2016 (Databeskyttelsesforordningen).

10.10 Klagemuligheder

Du kan klage over vores afgørelser til Miljø- og Fødevareklagenævnet via deres klageportal. Det vil altid stå beskrevet i den enkelte afgørelse fra os, hvordan du skal gøre, hvis du vil klage.

En klage skal altid sendes inden 4 uger fra den dag, hvor du fik afgørelsen.

Ring eller skriv til os, hvis du er tvivl om, hvordan du klager.

Herudover kan du orientere dig om klageprocessen på
Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside.

11. Retsgrundlag

De vigtigste regler fremgår af:

- Bekendtgørelse nr. 1850 af 15. december 2015 om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder
- Bekendtgørelse nr. 544 af 31. maj 2016 om ændring af bekendtgørelse om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder
- Bekendtgørelse nr. 1528 af 14. december 2017 om ændring af bekendtgørelse om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder
- Bekendtgørelse nr. 1251 af 31. oktober 2018 om ændring af bekendtgørelse om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder
- Bekendtgørelse nr. 834 af 6. maj 2021 om ændring af bekendtgørelse om tilskud til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder
- Bekendtgørelse nr. 139 af 7. februar 2025 om supplerende bestemmelser om mulighed for restudbetaling for 20-årige tilsagn om tilskud til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger eller tilskud til fastholdelse af vådområder mv.
- Bekendtgørelse nr. 1295 af 29. november 2024 om grundbetaling mv. til landbrugere for 2025
- Bekendtgørelse nr. 1359 af 28. november 2023 om ansøgninger m.v. for landbrugere i Tast selv
- Bekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020 af lov om Landdistriktsfonden
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 af 17. december 2013
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013
- Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014
- Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 807/2014 af 11. marts 2014
- Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 809/2014 af 17. juli 2014
- Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 808/2014 af 17. juli 2014

Bilag 1. Sanktionsoversigt for fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder (tilsagnstype 74, 75, 76, 77 og 78)

Vejledende oversigt over sanktionsregler for overtrædelse af betingelserne for 20-årig fastholdelse.

Vejledende vurdering af en række overtrædelsers alvor og varighed, der bliver bedømt i forhold til formålet med tilskudsordningen. Inddelingen bygger på en faglig vurdering. Vurderingen af en overtrædelse vil altid bero på en konkret bedømmelse i det enkelte tilfælde.

I skemaet er der for hver type af overtrædelse fastsat følgende vægtningskategorier:

- Kategori 0: medfører 1 % nedsættelse
- Kategori 1: medfører 10 % nedsættelse
- Kategori 2: medfører 25 % nedsættelse
- Kategori 3: medfører 50 % nedsættelse
- Kategori 4: medfører 100 % nedsættelse
- Kategori 4 + bortfald: medfører 100 % nedsættelse samt bortfald af tilsagn og krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud til arealet.

Overtrædelse	Sanktionspraksis
Forpligtelser og andre forpligtelser	
Etablering af skov eller dyrkning af afgrøder (servitutbestemmelse)	**Kategori 3 +** påbud om retablering af græs. **Kategori 4 + bortfald:** Etablering af skov Græs er ikke retableret efter påbud. **Kategori 4:** Dyrkning af afgrøder.
Anvendelse af plantebeskyttelsesmidler (servitutbestemmelse)	**Kategori 3:** Pletsprøjtning til og med 0,1 ha. **Kategori 4:** Fladedækkende sprøjtning over 0,1 ha.
Tilførsel af gødning (servitutbestemmelse)	**Kategori 4**
Tilførsel af jordforbedringsmidler gælder kun vådområder og lavbundsområder (servitutbestemmelse)	**Kategori 3**
Omlægning/fastholdelse af plantedække (servitutbestemmelse)	**Kategori 2:**

Overtrædelse	Sanktionspraksis
	Manglende fastholdelse af plantedække ved tilsagnets start, hvor arealet var natur- eller græsareal. **Kategori 3:** Omlægning, herunder fx etablering af læhegn og vildtremiser.
Tilskudsfodring (servitutbestemmelse)	**Kategori 2:** Tilskudsfodring med halm, hø eller wrap hø. **Kategori 3:** Tilskudsfodring med ensilage eller kraftfoder.
Manglende opbevaring af skatte-, moms- og driftsregnskaber	**Kategori 1:** Manglende opbevaring af skatte-, moms- og driftsregnskaber.
Erhvervsmæssig hjemmeside ikke indsat korrekt med EU-logo og tekst	**Kategori 0:** Hvis hjemmesiden ikke indeholder logo eller tekst.
Tilskudsberettigelseskriterier	

Overtrædelser, som altid medfører bortfald af tilsagnet og krav om tilbagebetaling af tidligere udbetalt tilskud	• Arealet indgår ikke i et vådområdeprojekt.
	• Projektet gennemføres ikke.
	• Der tinglyses ikke servitut for samtlige ejendomme med arealer inden for projektområdet.
	• Tilsagnshaver driver ikke arealet som ejer eller forpagter i hele tilsagnsperioden.
	• Arealet er tilplantet med skov.
	• Arealet er ved tilsagnsperiodens begyndelse et permanent vanddækket areal, og vanddækket skyldes andre forhold end projektets afvandingsforhold eller et tilsagn.
	• Der er en udtagningsforpligtelse på arealet.
	• Der er uforenelige tilskudsordninger på arealet.
	• Der er en uforenelig servitut på arealet.
	• Der er bevoksede fredskovspligtige arealer.
	• Du afgiver i et tilsagnsår ikke senest den 1. august en erklæring om, at betingelserne for tilsagnet opfyldes.
	• Forhindring af kontrol.
	• Arealet er ikke drevet som miljøvenligt landbrug, herunder fx arealer som anvendes til:
	  o Bygninger
	  o Befæstede arealer som veje og p-pladser
	  o Golfbaner, crossbaner
	  o Råstofindvinding, grusgrave
	  o Haver
	  o Ridebaner

Bilag 2. Relevante afgrødekoder for tilsagn om 20-årig fastholdelse

TABEL: Afgrødekoder, der kan bruges til tilsagn om 20-årig fastholdelse (obs. ift. GLM 10, se kapitel 7.1.2.). Hvis du samtidig har tilsagn om tilskud til pleje af græs- og naturarealer, skal du vælge den afgrødekode, der gælder for det tilsagn (se i vejledningen for pleje af græs og naturarealer).

Afgrøde-kode	Afgrødekodens navn	Anvendelse
247	Miljøgræs MVJ-tilsagn (0N), omdrift	Anvendes til landbrugsarealer, der opfylder de almindelige betingelser for grundbetaling (uanset om du søger grundbetaling eller ej), og som var i omdrift før tilsagnets start. Du skal her være opmærksom på, at arealet da vil indgå i grundlaget for, hvor meget af bedriftens omdriftsareal, der i 2025 skal udgøres af ikke-produktive elementer og -arealer (4 pct. kravet, jf. GLM 10).
254	Miljøgræs MVJ-tilsagn (0N), permanent	Anvendes til landbrugsarealer, der opfylder de almindelige betingelser for grundbetaling (uanset om du søger grundbetaling eller ej), og som før tilsagnets start havde været udlagt med græs og andet grøntfoder i mere end 5 år og derfor betragtes som permanent græs. Indgår ikke i beregningen af 4 pct.-kravet under GLM 10.
310	Brak, slåning	Anvendes, hvis arealet er et landbrugsareal, der opfylder kravene for braklagte arealer under grundbetalingsordningen, og som det foregående år var anmeldt som omdrift eller omdriftsstatus (247).
316	20-årig udtagning med fastholdelse, ej landbrugsareal	Anvendes til naturlignende arealer i lavbundsprojekter, der udelukkende har CO2-effekt, og ikke opfylder de almindelige betingelser for grundbetaling. Koden kan bruges, hvis der ikke søges grundbetaling, eller hvis der søges grundbetaling under artikel 32. Arealet betragtes som omdriftsareal, hvorfor den kan kombineres med tilsagnet uden nedsættelse af miljøtilskuddet.
318	MVJ ej udtagning, ej landbrugsareal	Anvendes til naturlignende arealer, der ikke opfylder de almindelige betingelser for grundbetaling. Koden kan bruges, hvis der ikke søges grundbetaling, eller hvis der søges grundbetaling til projektarealer. Indgår ikke i beregningen af 4 pct.-kravet under GLM 10.